

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

Pojištění a jeho druhy v ČR

Bc. Pavlína Heroutová

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomických teorií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Heroutová Pavlína

Veřejná správa a regionální rozvoj Sezimovo Ústí - Tábor

Název práce

Pojištění a jeho druhy v ČR

Anglický název

Insurance and its types in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem této diplomové práce je poskytnout základní informace o pojištění, dále pak charakterizovat vybranou pojišťovnu, analyzovat a porovnat daný pojistný produkt u konkrétních pojišťoven.

Metodika

V přehledu řešené problematiky je čerpáno z odborných knih a internetových zdrojů. Ve vlastní práci je převážně čerpáno z internetových zdrojů a osobních konzultací s pracovníky pojišťoven. U dané problematiky je využita metoda dotazování, analyzování a komparace.

Harmonogram zpracování

1. Zápočet LS / 2012: vyhledání a studium literatury
2. Zápočet ZS/ 2013: vypracování teoretické části
3. Zápočet LS/ 2013: vypracování analytické části a závěru

Rozsah textové části

70 stran

Klíčová slova

Pojištění, pojišťovna, pojistitel, pojištěnec, pojištěný, pojistné, pojistná událost, pojistné plnění.

Doporučené zdroje informací

DANĚL, Jaroslav. Pojistná teorie. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.

HORA, Jan a kol. Příručka pro zprostředkovatele pojištění. Praha: Linde, 2004. 249 s. ISBN 80-7201-488-9.

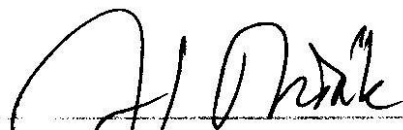
MAJTÁNOVÁ, Anna a kol. Pojišťovnictví – teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.

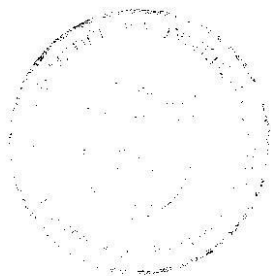
Vedoucí práce

Šrédí Karel, doc. Ing. PhD., CSc.

Termín odevzdání

březen 2013

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

V Praze dne 9.10.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Pojištění a jeho druhy v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2013

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. PhDr. Karlu Šrédlovi, CSc. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Další poděkování patří zaměstnancům pojišťoven, kteří mi poskytli neocenitelnou pomoc při psaní práce.

Pojištění a jeho druhy v ČR

Insurance and its types in the Czech Republic

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou pojištění a jeho druhy v České republice. V přehledu řešené problematiky je pojednáno o charakteristice pojištění a jeho vývoji. Dále je uvedeno co to je pojistný trh, jeho subjekty a faktory, které ho ovlivňují. Základní informace jsou dány o finančním dohledu nad pojišťovnictvím, o druzích pojištění, druzích pojišťoven z hlediska právní formy a zaměření činnosti. Dále jsou vysvětleny činnosti pojišťoven, pojistná smlouva, účastníci pojištění a jejich práva a povinnosti a základní pojmy v pojišťovnictví. Vlastní práce se zabývá dotazníkem pro anketní šetření, kdy jsou v dotazníku položeny otázky týkající se toho, u jaké pojišťovny jsou lidé nejčastěji pojištěni, jaký druh pojištění nejčastěji uzavírají, atd. Následují teoretické informace o druhu pojištění, které se umístilo na první pozici v dotazníku pro anketní šetření. Podrobnější informace jsou poskytnuty i o pojišťovně, u které jsou respondenti nejčastěji pojištěni. Poslední stránky jsou věnovány komparaci určitého produktu u výše zmiňované pojišťovny s konkurencí. V tomto bodu je také čerpáno z vyhodnocení anketního šetření.

Summary

This dissertation deals with problems of insurance and its types in the Czech Republic. In the overview of issues to be solved are discussed characteristics of insurance and its development. It is also stated that it is an insurance market, its subjects and factors that influence it. Basic information is given on financial supervision of the insurance sector, the types of insurance, types of insurance companies according to legal form and orientation activities. Then are explained the activities of insurance companies, insurance contract, insurance participants and their rights and duties and basic concepts in insurance. Custom work deals with a questionnaire the questionnaire survey, when a questionnaire

asks questions concerning the frequency of insurance institutions people choose and the type of insurance they use, etc. The following theoretical information about the type of insurance, which is placed in the first position in the questionnaire the questionnaire survey. Detailed information is given as well as insurance company, in which respondents are most often insured. The last pages are devoted to a comparison of the product from the above-mentioned insurance company and its competitors. At this point, it is also drawn from the evaluation of the questionnaire survey.

Klíčová slova: Pojištění, pojišťovna, pojistitel, pojištěnec, pojištěný, pojistné, pojistná smlouva, pojistná událost, pojistné plnění.

Keywords: Insurance, insurance company, insurer, insured party, insured, insurance, insurance contract, average, insurance filling.

OBSAH

1 ÚVOD	10
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	12
3 PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	14
3.1 Charakteristika pojištění	14
3.2 Vývoj pojištění	16
3.3 Pojistný trh	20
3.3.1 Subjekty pojistného trhu	20
3.3.1.1 Pojišťovny	20
3.3.1.2 Zajišťovny	21
3.3.1.3 Zprostředkovatelé pojištění	21
3.3.1.4 Samostatní likvidátoři pojistných událostí	23
3.3.1.5 Ostatní subjekty pojistného trhu	23
3.3.2 Faktory ovlivňující pojistný trh	25
3.4 Finanční dohled v pojišťovnictví	26
3.4.1 Schvalovací činnost dohledu	27
3.4.2 Kontrolní činnost dohledu	27
3.4.3 Pravomoci státního dozoru při porušení povinností	28
3.5 Druhy pojištění	29
3.6 Pojišťovna	30
3.6.1 Druhy pojišťoven	30
3.6.1.1 Pojišťovny podle právní formy	30
3.6.1.2 Pojišťovny podle zaměření činnosti	31
3.7 Činnosti pojišťoven	33
3.7.1 Pojišťovací činnost	33
3.7.2 Zajišťovací činnost	33
3.7.3 Zábranná činnost	34
3.7.4 Zprostředkovatelská činnost	35
3.7.5 Činnosti související s pojištěním	35
3.8 Pojistná smlouva	35
3.9 Účastníci pojištění a jejich práva a povinnosti	36
3.10 Základní pojmy	39
4 VLASTNÍ PRÁCE	43
4.1 Dotazník pro anketní šetření	43
4.2 Vybraný druh pojištění – Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	53
4.3 Vybraná pojišťovna – Česká pojišťovna, a. s.	57
4.3.1 Historie a vývoj České pojišťovny a. s.	57
4.3.2 Aktivity a úspěchy České pojišťovny, a. s.	60
4.3.3 Produktová nabídka České pojišťovny, a. s.	61
4.4 Vstupní informace pro modelové situace komparace pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	63
4.4.1 Nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u České pojišťovny, a. s.	64

4.4.2 Nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u Generali Pojišťovny, a. s.	65
4.4.3 Nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u Pojišťovny České spořitelny, a. s.	66
4.5 Komparace pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u variant Start a Základ–Město	67
4.6 Komparace pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u variant Exclusive a Exkluziv–Město	71
5 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ	76
6 ZÁVĚR	82
7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	85
8 PŘÍLOHY	88

1 ÚVOD

Lidská společnost je od svého počátku neustále ohrožována nepředvídatelnými událostmi, které mají svůj původ nejen v přírodních silách, ale také v nedokonalosti společnosti. Nepředvídatelnost těchto událostí představuje jejich neočekávanost v čase i důsledcích, které mohou být mnohdy fatální.

Lidé nechtěli nechat tyto události náhodě, a tak se zrodily prvopočátky pojištění prozatím v primitivní podobě v porovnání s úrovní dnešního pojištění. V průběhu času se oblast pojišťovnictví začala vyvíjet a dospěla do fáze vzniku prvních pojišťoven a pojišťovnictví jako významného představitele v odvětví finančních služeb.

V současné době je pojišťovnictví na vysoké úrovni, je snaha ho neustále zdokonalovat a přibližovat klientům, ať již potenciálním nebo stávajícím. Stejně jako v jiných oblastech ekonomiky platí, že spokojený klient, je věrný klient. Těmito klienty jsou nejen fyzické osoby, ale i právnické osoby.

V dnešní, ne příliš jisté době, která je spjata s mnohými strastmi a starostmi, se mnoho lidí zamýšlí nad tím, jak některým nepředvídatelným a nepříznivým událostem předejít, nebo alespoň zmírnit jejich následky. Právě proto se tito lidé stávají potenciálními klienty pro pojišťovny a další subjekty, které se pojišťovnictvím zabývají. Někdy se člověk stane klientem zcela dobrovolně, někdy povinně na základě zákona. V případě, že jde o pojištění, které je výsledkem dobrovolné vůle, lidé se pojišťují pro případ smrti, úrazu, živelné události, ochrany svého majetku, atd. V případě, že jde o pojištění, které je uzavřeno na základě povinnosti dané zákonem, jedná se například o pojištění odpovědnosti v různých jejích podobách.

Právě proto, že je člověk potenciálním klientem, snaží se pojišťovny a další pojišťovací subjekty o to, aby se člověk stal právě jejich klientem, a to klientem, který bude spokojený a bude také samozřejmě přispívat do finančních prostředků těchto subjektů prostřednictvím pojistného. Na druhou stranu se pojišťovací subjekty snaží o to, aby nemusely vyplácet příliš velké pojistné plnění a také příliš často, proto se může stát, že v některých případech jsou pojistné podmínky nastaveny tak, že potenciálnímu klientovi znemožňují pojištění uzavřít. Na druhou stranu se pojišťovací subjekty snaží předcházet vyplacení pojistného plnění tím, že uskutečňují různé preventivní akce, které mají vzniku pojistných událostí předcházet.

V případě, že se člověk rozhoduje o uzavření pojištění, čeká ho někdy dosti strastiplná cesta, protože i když si vybere ten druh pojištění, který chce nebo musí uzavřít, přichází fáze rozhodování se o tom, u které pojišťovny pojištění uzavře a množství pojišťoven na českém trhu je opravdu velké a každá nabízí více či méně odlišné podmínky.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem této diplomové práce je charakterizovat pojištění jako celek (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění) spolu s vybranou pojišťovnou a vybraným druhem pojištění a u tohoto druhu pojištění provést komparaci variant nabízených konkrétními pojišťovnami. V rámci komparace budou aplikovány modelové situace sjednání pojištění. U daných pojišťoven bude nejprve uvedena nabídka variant daného druhu pojištění. Vybraný druh pojištění spolu s vybranými pojišťovnami, budou vycházet z výsledků dotazníku pro anketní šetření, který bude součástí vlastní práce a také bude podkladem pro danou komparaci.

Zdrojem informací bude především odborná literatura pojednávající o pojištění, dále vybrané internetové zdroje, a to především internetové stránky určitých pojišťoven, a také osobní komunikace se zaměstnanci těchto pojišťoven.

V přehledu řešené problematiky, která se bude zabývat charakteristikou a vývojem pojištění, pojistným trhem, druhy pojištění a pojišťoven a dalším, bude použita metoda kompilace a deskripce. Pro metodu kompilace a deskripce budou využity především zdroje v podobě odborné literatury a také internetové zdroje.

Ve vlastní práci bude nejprve použita metoda dotazování, kdy bude využit vlastní dotazník pro anketní šetření, obsahující identifikující otázky, ale především otázky týkající se pojištění, které budou pro vlastní práci stěžejní. Dotazník bude distribuován prostřednictvím prostředků elektronické komunikace, dále budou odpovědi získávány také prostřednictvím osobního dotazování. Výsledky dotazníku budou zobrazeny graficky a pro rychlejší orientaci také formou tabulek.

Ve vlastní práci bude dále aplikována metoda analýzy, deskripce a komparace. Metoda deskripce bude využita pro ten druh pojištění, který se bude na základě zhodnocení výsledků dotazníku mezi respondenty vyskytovat nejčastěji. Metoda deskripce bude také využita v případě uvedení nabídky daného produktu u třech pojišťoven, které se v rámci výsledků dotazníku pro anketní šetření umístily na předních pozicích. Metoda analýzy, deskripce a komparace bude využita pro daný druh pojištění u výše zmiňovaných třech pojišťoven. V rámci daného druhu pojištění (u třech nejčastěji se vyskytujících pojišťoven) budou uvedeny specifika variant tohoto druhu pojištění, resp. pojistných produktů, které jsou rozhodující pro zhodnocení výsledků. Pro přehlednost budou specifika daných variant

shrnuty v tabulkách. V této části práce budou využity především internetové stránky určitých pojišťoven, dále také osobní komunikace se zaměstnanci daných pojišťoven.

3 PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

3.1 Charakteristika pojištění

Subjekt má dvě možnosti, jak se finančně vyrovnat s nahodilými událostmi. Může je krýt z vlastních zdrojů (samopojištěním), nebo může využít pojištění (přesun rizika na instituci, která provozuje pojištění). *Pojištění* je nástrojem finanční eliminace negativních důsledků nahodilosti. Pojištění nemůže ovlivňovat výskyt náhodných událostí, vznik škod, avšak finančně eliminuje dopad nahodilých událostí (pomocí pojištění lze finančně nahradit ztráty vzniklé při realizaci čistých rizik).

Pojištění představuje tvorbu, rozdělování a užití pojistného fondu k úhradě peněžních potřeb subjektů, které jsou v jednotlivých případech výskytu náhodné vcelku odhadnutelné.

To že jsou potřeby v jednotlivých případech výskytu náhodné, vcelku odhadnutelné znamená, že jde o potřeby, které jsou peněžně ocenitelné, u kterých platí, že pro jednotlivý subjekt je problematické odhad toho, zda dojde k nahodilé události a jak velké příslušné potřeby vzniknou, ale vcelku lze odhadnout výskyt a rozsah nahodilých událostí pomocí statistickým propočtů.

Pojmem *pojistný fond* se chápe peněžní rezervní fond, který se tvoří a rozděluje na základě tzv. pojistné metody.

Pojistná metoda tvorby a rozdělování peněžního rezervního fondu má svá specifika v přístupu k tvorbě rezervního fondu i v jeho rozdělování.

Tvorba tohoto fondu je založena na skutečnosti, že se na ní podílí všechny zúčastněné subjekty, a současně že velikost příspěvků jednotlivých účastníků pojištění do pojistného fondu se odvíjí od velikosti rizika, tedy velikost jednotlivých příspěvků závisí na pravděpodobnosti realizace rizika a předpokládané velikosti škod v důsledku realizovaných rizik. Při tvorbě pojistného fondu není z hlediska pojistné fondu důležitá velikost příspěvků jednotlivých účastníků, ale velikost celkově vytvořené rezervy, která má být dostatečně velká k úhradě vzniklých náhodných potřeb.

Při rozdělování pojistného fondu se pojistná metoda projevuje v tom, že z vytvořené rezervy jsou uhrazovány náhodné potřeby v souvislosti s realizací rizik [2].

Zjednodušeně lze říci, že pojištění je chápáno jako efektivní způsob tvorby a rozdělování finančních rezerv k úhradě potřeb, které vznikají z nepříznivých náhodných událostí.

Je založeno na principech solidarity (všichni pojištění přispívají pojistným na tvorbu pojistných rezerv, pojistné plnění je však poskytováno jen těm, které postihla pojistná událost), podmíněné návratnosti vložených prostředků (pojistné plnění je poskytnuto pouze v případě, že nastala předem v pojistné smlouvě dohodnutá pojistná událost) a neekvivalentnosti (výše náhrad či pojistných plnění mohou být větší nebo naopak i menší než zaplacené pojistné).

Pojištění vzniká na základě uzavření pojistné smlouvy mezi pojistitelem (fyzickou či právnickou osobou vykonávající pojišťovací činnost) a pojištěným resp. pojistníkem (uzavírá pojistnou smlouvu a jeho hlavní povinností je platit pojistné; ve většině případů je pojistník též osoba jako pojištěný).

Z hlediska práva je pojištění závazkovým právním vztahem.

Specifickým odvětvím ekonomiky je *pojišťovnictví*, které se zabývá pojišťovací, zajišťovací a zprostředkovatelskou činností v oblasti pojištění a s tím spojenými činnostmi [3].

Pojištění a riziko

Ve spojení s nahodilými nepříznivými jevy a procesy se používá pojem riziko, které je chápáno jako stupeň nejistoty, který se dá popsat funkcemi matematické statistiky.

Existuje celá řada zjednodušených definic, kterými lze riziko popsat:

- riziko je možnost vzniku škody;
- riziko je nepředvídatelnost – tendence k tomu, že se skutečné následky mohou lišit od následků nepředvídatelných;
- riziko je možnost vzniku nešťastné události;
- riziko je možnost vzniku negativní odchylky od předpokládaného výsledku.

Pojištění je spojeno s pojistitelným rizikem. Každé riziko komerční pojišťovny nepojistí. Tyto pojišťovny pojistí pouze to riziko, pro které existuje možnost stanovení

pravděpodobnosti vzniku škody. Tato pravděpodobnost vzniku škody však nesmí hraničit s jistotou.

Pojistitelná rizika musí splňovat několik podmínek. Mezi tyto podmínky patří podmínka nahodilosti, identifikovatelnosti (tj. jednoznačně přesné určení příčiny události vedoucí ke ztrátě kryté pojištěním), vyčíslitelnosti (ztráty musí být objektivně vyčíslitelné a nemohou být spojovány se subjektivními pocity), ekonomické přijatelnosti pro pojišťovnu (časové a plošné rozložení rizik je takové, že umožňuje dosáhnout ekonomickou vyrovnanost pojištění při dostatečně velkém souboru pojištěných) a pro pojištěného [3].

S pojištěním a rizikem souvisí pojem *risk management*. Risk management je obor, který se zabývá problematikou řízení rizik. Řízením rizika se rozumí cílevědomé předcházení vzniku rizika nebo omezování rozsahu škod, které mohou vzniknout. Řízení rizika lze z hlediska pojistitele a pojistníka rozdělit do tří na sebe navazujících etap, a to na etapu identifikace rizika, zhodnocení rizika a rozdělení rizika [3].

3.2 Vývoj pojištění

Nahodilé události jako živelné katastrofy, osobní neštěstí jako jsou úraz, ztráta živitele vedly odedávna k úvahám o různých způsobech vyrovnávání se s těmito nahodilými událostmi ovlivňující životy všech lidí.

První myšlenky na pojištění byly již kolem roku 2 000 před n. l. a byly spojeny převážně se vzájemným krytím ztrát (označuje se jako vzájemnostní pojištění), hlavně v souvislosti s krytím výdajů na pohřby a také v souvislosti s přepravou zboží pomocí karavan. Často je obtížné v tomto období odlišit pojišťovací činnost od činnosti podpůrné a charitativní. U těchto prvních pojištění lze vymezit následující rysy:

- pojištění bylo soustředěno v rámci uzavřených skupin osob;
- pojištění zahrnovalo druhořadou část obyvatelstva, především řemeslníky, kupce, ale ne obyvatelstvo zabývající se zemědělstvím, které v té době převažovalo;
- při pojišťování nebyl důsledně oddělen pojistitel a pojistník;

- pojištění mělo především vzájemnostní charakter, i když bylo možné pozorovat některé prvky komerčního pojištění (například tzv. námořní půjčka, která byla kombinací pojištění a úvěru).

Během dlouhého vývoje pojištění až do konce 18. století bylo možné v jeho vývoji pozorovat dvě základní tendence:

- vývoj od všeobecně formulované vzájemné pomoci k určité konkretizaci vzájemné pomoci s upřesněním okruhu pojistných událostí;
- vývoj od následného rozvrhu výdajů na pojistné plnění (po vzniku pojistných událostí) k praxi pravidelných pevně stanovených příspěvků pro členy spolků.

Pro druhou polovinu 18. století bylo pro pojišťování typická institucionalizace pojišťovnictví, tzn. vznikaly pojišťovny, a to převážně ve formě vzájemných pojišťoven (na našem území vznikla První česká vzájemná pojišťovna v roce 1827). Hlavními pojistnými odvětvími, která se v tomto období uplatňovala, byla pojištění požární, pojištění námořní a životní (zejména krytí rizika úmrtí).

Pojišťovnictví jako významné odvětví ekonomiky se utvářelo nejdříve v přímořských státech Evropy a později se rozvíjelo ve vnitrozemských státech.

Od počátku 19. století bylo pro pojištění typické, že se stávalo předmětem podnikání, bylo tedy chápáno jako druh obchodní činnosti. V tomto období se začínaly prosazovat pojišťovny ve formě akciové, i když vzájemné pojišťovny nadále fungovaly.

Pojištění se začalo prosazovat v širších vrstvách obyvatelstva, než tomu bylo v předchozím období, a poměrně rychle se rozvíjelo. Rozšiřovaly se druhy provozovaného pojištění, i když vůdčí postavení stále zaujímaly tři klasická odvětví (pojištění námořní, požární a životní). V souvislosti s pojišťováním velkých rizik se začínalo uplatňovat zajištění.

Od konce 19. století se postupně ukazovala skutečnost, že státy v souvislosti s rozvojem hospodářství a monopolizace určitým způsobem do pojišťovnictví zasahovaly.

Státní zásahy se projevovaly ve dvou směrech:

- docházelo postupně ke vzniku a uplatnění sociálního pojištění v jednotlivých zemích;
- docházelo k regulaci komerčního pojištění.

Obecně lze říci, že státy k regulaci komerčního pojištění používaly řady různých nástrojů:

- uplatňoval se tzv. koncesní princip, tzn. že k založení nové pojišťovací instituce bylo nutné schválení státního orgánu;
- zavedla se povinnost tvorby tzv. zabezpečovacích fondů pojišťovacími institucemi;
- prováděly materiální dohled, tzn. kontrolovaly hospodaření pojišťoven na základě výkazů o jejich činnosti;
- sledovaly úrokové míry užívané při kalkulaci tarifu pojistného;
- regulovaly nástroje pro investování pojišťoven (upřednostňovány byly státní cenné papíry a hypotéční zástavní listy);
- užívaly tzv. kvótování aktiv, tzn. stanovovaly kvóty pro jednotlivé způsoby uložení aktiv pojišťoven.

Státní dozor nad pojišťovnictvím byl posilován především po 2. světové válce (v podobě státního dozoru v jednotlivých zemích se však projevovaly značné rozdíly).

V tomto období se ve vývoji pojištění projevovaly tři cesty rozvoje:

- specializace dosavadních druhů a odvětví pojištění;
- sdružování (kombinování) již existujících pojistných druhů;
- vznik zcela nových druhů pojištění.

Docházelo také ke změně poměru mezi majetkovým a životním pojištěním ve prospěch životního pojištění, které bývalo v zemích státem zvýhodňováno především prostřednictvím daňového zvýhodnění, protože životní pojištění se používalo jako jeden z vestavěných stabilizátorů v ekonomice [2].

Pojištění v podmínkách České republiky po 2. světové válce

Do roku 1945 působilo v Československu více než 700 pojišťoven a pojišťovacích spolků. V roce 1945 došlo ke znárodnění pojišťoven a jejich počet byl snížen na pouhých pět. V roce 1948 byla vytvořena jediná státní pojišťovna, v roce 1968 v souvislosti s federalizací byla rozdělena na Českou státní pojišťovnu a Slovenskou státní pojišťovnu.

Pojišťovnictví v našich podmínkách prošlo specifickým vývojem v období uplatňování centrálně řízené ekonomiky, což se projevilo v celé řadě modifikací pojištění

v porovnání s pojištěním v tržních ekonomikách. Pro pojištění v tomto období byly typické následující základní rysy:

- existovala jediná státní pojišťovací instituce, která byla monopolem a neexistovala konkurence v pojišťovnictví, nebylo také zapotřebí státního dozoru nad pojišťovnictvím, pojistné podmínky pro pojištění provozované touto státní pojišťovnou byly schvalovány vládou, za výsledky hospodaření pojišťovny nesl odpovědnost stát;
- pojištění průmyslových rizik nebylo po určitou dobu vůbec uplatňováno, protože pojištění státních podniků bylo považováno za zbytečné, neboť šlo o vztahy v rámci jednoho státního vlastnictví;
- v zemědělství se uplatňovalo pojištění v povinné zákonné podobě;
- vysoké zdanění hospodářských výsledků státní pojišťovny;
- státní pojišťovna uplatňovala zjednodušenou pojistnou techniku, provozovala sdružená pojištění;
- volné prostředky pojistně technických rezerv pojišťovny bylo možné investovat jen v podobě vkladů u státní banky s pevně stanovenou úrokovou mírou;
- státní pojišťovna provozovala poměrně úzké portfolio služeb, s velmi malou možností individuálního přístupu;
- vysoké úrovně dosahovalo provozování zahraničního pojištění, protože bylo nutné uchovat konkurenceschopnost a rovnoprávný styk s pojišťovnami na zahraničních trzích.

V období po vydání zákona o pojišťovnictví v roce 1991 (kterým byly vytvořeny podmínky pro zrušení monopolního postavení dřívější České státní pojišťovny) začaly vznikat nové pojišťovny. Došlo také k obnovení pojistného trhu, který je charakteristický působením řady pojišťoven, které nabízí širokou škálu pojistných produktů, obnovení existence regulačního státního orgánu.

V průběhu 90. let 20. století se situace v oblasti pojišťovnictví výrazně měnila v souvislosti s obecnými změnami, legislativními změnami (zejména přizpůsobováním se podmínkám Evropské unie), změnami ve škodovosti a změnami ve významu pojištění v ekonomice [2].

3.3 Pojistný trh

Nabídka a poptávka v oblasti přenášení rizika pojištěním, specifickém druhu peněžní služby, se uskutečňuje na pojistném trhu. Existence solidního a důvěryhodného pojistného trhu je důkazem zdravé, úspěšné ekonomiky a dobrého fungování finanční sféry v daném teritoriu. Pojistný trh má zhruba stejné základní rysy jako ostatní trhy, pro hladké fungování střetu nabídky a poptávky vstupují někdy mezi klienty a pojistitele zprostředkovatelé pojištění. Těmito zprostředkovateli jsou agenti, makléři, poradci atd. S ohledem na to, že pojištění je založeno na principu rezerv, nachází se obecně v pojišťovnách dočasně volné peněžní prostředky. Nabídka a poptávka po těchto prostředcích představuje vedle prvoplánového věcného pojistného trhu tzv. investiční pojistný trh, kterým se pojistný trh ještě výrazněji prolíná do trhů finančních. Věcný pojistný trh je trhem, na kterém převládá nabídka, což značným způsobem určuje způsoby prodeje pojistných produktů [1].

3.3.1 Subjekty pojistného trhu

Mezi subjekty, které jsou spojeny s pojistným trhem patří:

- pojišťovny;
- zajišťovny;
- zprostředkovatelé pojištění;
- samostatní likvidátoři pojistných událostí;
- ostatní subjekty pojistného trhu [4].

3.3.1.1 Pojišťovny

Pojišťovna je specifická finanční instituce, která přebírá rizika a provozuje pojistné produkty. Podle zákona o pojišťovnictví je pojišťovnou právnická osoba, které bylo státem, orgánem státního dozoru nad pojištěním, uděleno povolení k provozování pojišťovací činnosti. *Pojišťovací činností* se rozumí uzavírání pojistných smluv podle zvláštního právního předpisu pojišťovnou, správa pojištění a poskytování pojistných plnění z pojistných událostí, poskytování asistenčních služeb a zpracování osobních údajů s těmito činnostmi souvisejících. Zákon dále specifikuje také další činnosti pojistitelů, jako je nakládání s aktivy, uzavírání zajistných smluv, zábranná činnost. V dnešní době se setkáváme s mnoha úzce specializovanými pojišťovnami na jedné straně, na druhé pak

s těmi, jež poskytují velice široké portfolio služeb. Na českém trhu provozuje svou činnost řada méně i více specializovaných pojišťoven, jejichž pracovní procesy se značně liší. Nezávisle na tom však sjednání pojistné smlouvy a pojistná smlouva sama ve všech pojišťovnách prochází přibližně stejným procesem [4].

3.3.1.2 Zajišťovny

Podle zákona o pojišťovnictví je *zajišťovnou* právnická osoba, jejíž činností je přebírání rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou (tzv. „aktivní zajištění“), tedy, která provozuje zajišťovací činnost. *Zajišťovací činnost* představuje uzavírání smluv, kterými se zajišťovna zavazuje poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost ve smlouvě blíže uvedená, uzavírání zajišťovacích smluv mezi zajišťovnami, správu zajištění, poskytování plnění ze zajišťovacích smluv.

Subjekty, které na pojistném trhu poskytují zajištění lze rozdělit do následujících skupin:

- profesionální zajišťovny;
- kaptivní zajišťovny;
- prvopojistitelé, kteří doplňkově či vzájemně provozují zajištění.

Zvlášť je nutné uvést finanční skupinu Lloyd's, kterou nelze jednoznačně zařadit ani do jedné z výše uvedených skupin [4].

3.3.1.3 Zprostředkovatelé pojištění

Činnost pojišťovacích a zajišťovacích zprostředkovatelů je nepostradatelnou složkou pojistného trhu související s pojišťovací a zajišťovací činností. *Zprostředkovatelé pojištění* jsou u mnoha pojišťoven hlavním obchodním kanálem jejich pojistných produktů, a tím významně ovlivňují jejich postavení na trhu. V současnosti již prakticky neexistují pojišťovny (až na specifické výjimky a s obvykle velmi malým podílem na trhu), které by nevyužívaly služby pojišťovacích zprostředkovatelů.

V současnosti je základní úprava této činnosti, její definice, podmínky pro provozování a dozor nad ní obsažena ve dvou normách veřejnoprávní úpravy soukromého pojišťovnictví, a to v zákoně o pojišťovnictví a zejména v zákoně o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech [6].

Podle odpovídajících právních předpisů může v České republice (dále jen „ČR“) a za podmínek uvedených v zákonu provozovat zprostředkovatelskou činnost v pojišťovnictví vázaný a podřízený pojišťovací zprostředkovatel, dále také pojišťovací agent, pojišťovací makléř a pojišťovací zprostředkovatel, jehož domovským státem není ČR. Zásadní rozdíl je mezi činností makléře a prací všech ostatních zprostředkovatelů z pohledu závaznosti, tzn. koho zastupují. Všechny kategorie pojišťovacích zprostředkovatelů kromě makléře zastupují příslušné pojišťovny (popřípadě jen jednu), jejichž pojistné produkty nabízejí, makléř zastupuje svého klienta, tedy „zájemce o pojištění“, a jedná v jeho zájmu, vybaven plnou mocí. Výjimkou je podřízený pojišťovací zprostředkovatel, který je podřízen pojišťovacímu makléři, protože ten by potom „zprostředkovaně“ zastupoval zájemce o pojištění, ne však pojistitele.

Významný rozdíl mezi vázaným a podřízeným zprostředkovatelem pojištění je v tom, komu je přímo podřízen. Vázaný zprostředkovatel jedná jménem a na účet jedné nebo více pojišťoven a při této činnosti se řídí jejími pokyny. Podřízený zprostředkovatel naopak je ve své činnosti vázán pokyny pojišťovacího zprostředkovatele, jehož jménem a na jehož účet jedná (pojišťovací agent nebo pojišťovací makléř). Pravomoci obou uvedených podřízených kategorií zprostředkovatelů pojištění jsou velmi omezeny, a to v návaznosti na právní předpisy nebo pokyny jejich nadřízeného. Jejich povinností je splnit nejnižší kvalifikační stupeň odborné způsobilosti a podmínky pro registraci této činnosti, jak to ukládá zákon [4].

Na českém pojistném trhu působí i kategorie speciálních zprostředkovatelů – zajišťovacích makléřů. Činností těchto makléřů je zprostředkování zajistných obchodů, tzn. zajištění, mezi zajistiteli a pojistiteli. Většinou se jedná o velké nadnárodní společnosti s odborníky jak z oblasti pojišťovací i zajišťovací činnosti, které na základě smluvních vztahů (zpravidla s pojistiteli) zprostředkovávají zajištění na zajistném trhu pro pojistné produkty (či jednotlivé obchody) svých klientů (pojišťoven), podobně tak jako pojišťovací makléři pro své klienty (zájemce o pojištění) hledají uspokojení jejich potřeb na pojistném trhu [4].

3.3.1.4 Samostatní likvidátoři pojistných událostí

Od 1. 1. 2005 vstoupil v účinnost Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí. Dle výše uvedeného zákona mohou pro jednotlivé pojistitele vyřizovat likvidaci pojistných událostí i právnické nebo fyzické osoby, které provozují tuto činnost za splnění podmínek, které udává tento zákon [4].

3.3.1.5 Ostatní subjekty pojistného trhu

Mezi ostatní subjekty pojistného trhu patří profesní sdružení, ve kterých pojistitelé musí být sdruženy, protože jim to ukládá zákon, tedy v České asociaci pojišťoven nebo v České kanceláři pojistitelů. Pojišťovací zprostředkovatelé a samostatní likvidátoři pojistných událostí musí být sdruženy v Asociaci českých pojišťovacích makléřů a v Komoře samostatných likvidátorů pojistných událostí [4].

Česká asociace pojišťoven (ČAP)

Česká asociace pojišťoven (dále jen „ČAP“) je zájmovým sdružením pojišťoven provozujících činnost v pojišťovnictví podle Zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. ČAP byla založena dne 1. 1. 1994. V současné době má 28 řádných členů, 3 členy se zvláštním statutem a žádného přidruženého člena (viz Příloha 3).

Všichni členové se řídí Stanovami asociace a jsou povinni dodržovat Kodex etiky v pojišťovnictví. Posláním ČAP je zastupovat, hájit a prosazovat zájmy pojišťoven a jejich klientů ve vztahu k orgánům státní správy, dalším právním subjektům i ve vztahu k zahraničí a podporovat tak rozvoj pojišťovnictví a pojistného trhu v ČR. Úkolem ČAP (ve spolupráci s ministerstvem financí) je dokončení harmonizace českého pojistného práva s legislativou Evropského společenství, zabezpečování podmínek pro uspokojení rostoucí společenské objednávky pojišťovacích služeb, a to jak ze strany státu, tak ze strany klientů. Úkolem ČAP je rovněž rozvíjení kontaktů s ostatními tuzemskými sdruženími, národními asociacemi ostatních zemí a s příslušnými mezinárodními organizacemi. ČAP je např. řádným členem Svazu průmyslu a dopravy a CEA (Federace národních asociací pojišťoven evropských zemí). ČAP rovněž vydává odborný měsíčník „Pojistný obzor“, a pojistně teoretický bulletin „Pojistné rozpravy“ [4].

Česká kancelář pojistitelů (ČKP)

Česká kancelář pojistitelů (dále jen „ČKP“) je právnickou osobou, která byla zřízena Zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla dne 30. července 1999, jako profesní organizace pojistitelů, kterým bylo uděleno ministerstvem financí povolení k provozování pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Členství v této organizaci vzniká dnem, kdy mu bylo ministerstvem uděleno povolení k provozování pojištění odpovědnosti a zaniká dnem, kdy nabylo právní moci rozhodnutí ministerstva, kterým se pojistiteli povolení k provozování předmětného pojištění odnímá. V současnosti má ČKP 14 členů (viz Příloha 4). Člen ČKP je povinen platit ČKP příspěvky, které lze použít pouze k zabezpečení její působnosti. Činnost ČKP podléhá státnímu dozoru v pojišťovnictví.

ČKP v rozsahu stanoveném zákonem spravuje garanční fond, provozuje hraniční pojištění, zabezpečuje plnění úkolů souvisejících s jejím členstvím v Radě kancelářů, spolupracuje se státními orgány ve věci pojištění odpovědnosti, dále vede evidence a statistiky pro účely pojištění odpovědnosti [4].

Asociace českých pojišťovacích makléřů (AČPM)

Až do konce roku 2004 existovaly v ČR dvě profesní organizace pojišťovacích zprostředkovatelů, jednalo se o Komoru pojišťovacích makléřů (KOPM) a Asociaci českých pojišťovacích makléřů (AČPM). Od 1. 1. 2005 funguje pouze jediné profesní sdružení pojišťovacích makléřů, protože od počátku roku 2004 probíhal proces sbližování, který vyústil v dohodu o sloučení a přijetí společných nových stanov. Dne 1. 1. 2005 došlo ke sloučení těchto dvou organizací a vznikla jednotná profesní organizace nesoucí název Asociace českých pojišťovacích makléřů (dále jen „AČMP“).

AČMP byla založena v březnu 1994. Iniciátory jejího vzniku byli především ředitelé českých kancelářů mezinárodních makléřských firem, kteří tak chtěli prosadit společné profesní zájmy a zvýšit prestiž této nové profese v oblasti českých finančních služeb. Zakládajícími členy asociace však byly i čtyři firmy s českým kapitálem [4].

V současnosti má AČPM 80 členů (viz Příloha 5).

V říjnu 1998 byla AČMP přijata za člena mezinárodní organizace pojišťovacích zprostředkovatelů BIPAR (Bureau International des Producteurs d' Assurances et de Réassurances), což je Evropská federace zprostředkovatelů pojištění a zajištění.

AČPM má své hlavní poslání a cíle v oblastech legislativy, etiky, publicitě, vzdělávání, řešení odborných otázek, otázek profese a mezinárodních kontaktů. AČPM také přijala Kodex etiky pojišťovacího makléře, kde je základním cílem profese pojišťovacího makléře ochrana zákazníka a poskytování bezchybného a komplexního servisu [4].

Komora samostatných likvidátorů pojistných událostí (ČKSLPU)

Česká komora samostatných likvidátorů pojistných událostí (dále jen „ČKSLPU“) byla založena 2. 12. 2003 a zaregistrována Ministerstvem vnitra ČR dne 28. 1. 2003. Tato organizace vznikla jako dobrovolná organizace, která sdružuje samostatné likvidátory pojistných událostí k činné účasti na všestranném rozvoji této profese v souvislosti s probíhajícím legislativním procesem pro úpravu právních vztahů těchto likvidátorů. Jako nepolitická organizace se podílí na vypracovávání a projednávání návrhů právních předpisů týkajících se právě těchto likvidátorů a předpisů souvisejících s činností samostatného likvidátora, včetně formulování etických a morálních zásad jeho činnosti. Úkolem komory je prosazovat a obhajovat profesní zájmy samostatných likvidátorů ve vztahu ke správním orgánům a právním subjektům [4].

3.3.2 Faktory ovlivňující pojistný trh

Obecně lze stanovit několik faktorů, které úroveň celkové pojištěnosti ovlivňují. Mezi tyto faktory patří:

- ekonomická úroveň země, která vyplývá z vývoje a objemu hrubého domácího produktu, dále z vývoje a hodnot inflace, úrovně nezaměstnanosti, úrovně příjmů obyvatelstva a struktury výdajů obyvatelstva;
- legislativní prostředí a pravidla stanovená v pojistném právu (tzn. podoba a míra regulace pojišťovníctví státem);
- úroveň rizikovosti v dané oblasti;

- uplatnění alternativních komerčních nástrojů ke krytí rizik ekonomických subjektů (např. krytí potřeb prostřednictvím penzijních fondů);
- podoba a struktura finančního trhu a vývoj na finančních trzích;
- rozsah a podoba zásahů státu do krytí potřeb ekonomických subjektů – tzn. míra krytí rizik prostřednictvím povinných pojištění, ze státních fondů, atd.;
- otevřenost ekonomiky;
- rozvinutost odvětví pojišťovnictví (tzn. počet a struktura pojistitelů, struktura a podoba zprostředkování pojištění, struktura nabídky pojistných produktů);
- počet obyvatel;
- věková struktura;
- střední délka života mužů a žen;
- peněžní příjmy obyvatelstva;
- ceny výrobků, služeb, pojistného a pojištění;
- regulace pojistného trhu dozorem pojišťoven [1].

3.4 Finanční dohled v pojišťovnictví

Finanční dohled nad činností tuzemské pojišťovny nebo zajišťovny spadá pouze do působnosti České národní banky (dále jen „ČNB“). Tímto dohledem se rozumí kontrola souladu činností s uděleným povolením, solventnost, tvorba technických rezerv a finanční umístění. Tato kontrola se především vykonává v zájmu ochrany pojistníků, pojištěných a oprávněných osob a také v zájmu zachování finanční stability pojišťoven a zajišťoven.

Státnímu dohledu v pojišťovnictví podléhají subjekty:

- pojišťovny a zajišťovny, které na území ČR provozují svou činnost;
- osoby, které vykonávají pro pojišťovnu nebo zajišťovnu činnost v jiném než pracovním poměru;
- další právnické a fyzické osoby, a to v rozsahu stanoveném Zákonem č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví.

Kontrolní pracovníci musí zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděli v průběhu výkonu dohledu, výjimkou informací, které jsou podány v zobecněné

nebo celkové podobě. Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po skončení pracovně-právního vztahu. Tato povinnost platí i pro členy poradních orgánů a další osoby, které jsou účastny dohledu [3].

3.4.1 Schvalovací činnost dohledu

ČNB v zásadě schvaluje pojišťovnám a zajišťovnám následující činnosti:

- rozsah činností;
- změnu vlastnických vztahů, v případě, že se jedná o významnou změnu;
- personální obsazení významných pozic;
- změnu právní formy, sloučení, splynutí, přeměnu a rozdělení;
- výjimky.

Povolení k provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti nebo rozšíření činnosti na území ČR uděluje ČNB na základě písemné žádosti, která musí obsahovat náležitosti uvedené v Zákonu č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví [3].

3.4.2 Kontrolní činnost dohledu

Dohledovou činnost provádí ČNB na dálku (tzn. kontrolou zaslaných dokumentů) nebo na místě (tzn. pověření pracovníci přímo navštíví kontrolovanou pojišťovnu nebo zajišťovnu).

Předmětem dohledu je především:

- soulad provozovaných činností s uděleným povolením;
- hospodaření pojišťovny a zajišťovny z pohledu zabezpečení splnitelnosti jejich závazků;
- způsob tvorby a použití technických rezerv, finanční umístění aktiv;
- solventnost pojišťovny a zajišťovny;
- vedení účetnictví;
- řídicí a kontrolní systém.

Za tímto účelem jsou pojišťovny a zajišťovny povinny předkládat zejména:

- účetní závěrku a výroční zprávu;

- pozvánku na valnou hromadu nebo oznámení o jejím konání a zápis z valné hromady;
- průběžné výkazy o své činnosti;
- doklady a jiné materiály, informace a vysvětlení nezbytné pro výkon dohledu, které si ČNB vyžádala;
- účastnit se jednání orgánů tuzemské pojišťovny nebo zajišťovny;
- požadovat informace a doklady od osob, které podléhají výkonu dohledu v pojišťovnictví;
- atd.

Kromě cílené kontroly dohled také průběžně sleduje dokumenty, které mu jsou pojišťovny a zajišťovny povinny pravidelně předkládat. Mezi tyto dokumenty patří zejména účetní závěrka, výkazy v souvislosti s tvorbou technických rezerv a solventností společnosti a další doklady o činnosti [3].

3.4.3 Pravomoci státního dozoru při porušení povinností

V případě, že ČNB zjistí porušení povinností stanovených zákonem o pojišťovnictví, rozhodne o opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

ČNB může především:

- zasáhnout do personálního obsazení;
- zasáhnout do použití zisku;
- nařídit pojišťovně a zajišťovně zpracovat a předložit ke schválení ozdravný plán;
- zavést nucenou správu;
- omezit nakládání s aktivy;
- pozastavit oprávnění k uzavírání pojistných a zajišťovacích smluv;
- nařídit pojišťovně převést její pojistný kmen na jinou pojišťovnu;
- odejmout pojišťovně a zajišťovně povolení k provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti;
- udělit pojišťovně pokutu;
- zavést předběžné opatření [3].

3.5 Druhy pojištění

Pojištění lze rozdělit podle různých hledisek:

- podle formy pojistně-právního vztahu:
 - zákonné pojištění;
 - dobrovolné smluvní pojištění;
 - povinné smluvní pojištění;
- podle vztahu pojistného plnění a škody:
 - obnosové;
 - škodové;
- podle zabezpečení budoucích závazků z pojištění:
 - životní rizikové pojištění a neživotní pojištění;
 - životní rezervotvorné pojištění;
- podle předmětu pojištění:
 - pojištění majetku;
 - pojištění odpovědnosti za škodu;
 - pojištění osob;
- podle způsobu placení pojistného:
 - pojištění s jednorázově placeným pojistným;
 - pojištění s běžně placeným pojistným;
- podle účasti pojištěného na pojistném plnění nebo na škodním průběhu:
 - pojištění se spoluúčastí na pojistném plnění;
 - pojištění bez spoluúčasti na pojistném plnění;
 - pojištění se spoluúčastí na škodním průběhu;
- podle délky trvání pojištění:
 - krátkodobé pojištění;
 - dlouhodobé pojištění;
- podle územní platnosti pojištění:
 - s místní platností;

- s širší územní platností;
- podle počtu pojištěných rizik:
 - pojištění proti jednomu riziku;
 - pojištění proti několika rizikům;
 - pojištění proti sdruženým rizikům;
- podle způsobu sjednání pojistné smlouvy:
 - typizované pojištění;
 - individuální pojištění [3].

3.6 Pojišťovna

Charakteristika pojišťoven je uvedena v kapitole 3.3.1.1.

3.6.1 Druhy pojišťoven

3.6.1.1 Pojišťovny podle právní formy

Podle právní formy jsou pojišťovny členěny na:

- *státní pojišťovny* – zřizuje je stát nebo státní orgány, výsledky jejich hospodaření nese stát. Jedná se většinou o zabezpečení pojistného krytí pro klienty v těch oblastech krytí rizik, které pro akciové pojišťovny nejsou dostatečně atraktivní, nebo v oblasti krytí rizik, kde má stát zájem podporovat určitou oblast podnikání prostřednictvím podpory pojištění. Pozitivem státních pojišťoven jsou státní záruky za závazky těchto pojišťoven, negativem většinou vyšší náklady správní režie;
- *vzájemné (družstevní) pojišťovny* – jsou instituce, pro něž je charakteristická vzájemná pomoc při krytí rizika. Ve vzájemných pojišťovnách se vychází z toho, že škoda, která se stane jednomu členu společenství, bude nesena ostatními, kterým se nestala. Riziko nesou členové (vlastníci), kteří jsou současně pojistníky (klienty). Ve světě působí malé vzájemné pojišťovny, které mají nepatrný význam, sjednávají pouze určité specifické druhy pojištění, a velké vzájemné pojišťovny (které jsou pokračovateli tradičních vzájemných pojišťoven), které mají i statisíce členů a konkurují velkým akciovým společnostem tím, že nekalkulují zisk do ceny

pojištění a hospodaří s nižšími náklady správní režie. Typické pro vzájemné pojišťovny je:

- o poskytují pojistné krytí svým členům (vlastníkům);
 - o právně a ekonomicky odpovědným orgánem jsou členové (vlastníci);
 - o smyslem činnosti vzájemné pojišťovny je krytí rizika;
 - o pojistné je kalkulováno podle zásad pojistné matematiky – v případě, že odhadované pojistné je nízké, vyrovnává se dodatečnými příspěvky, nastane-li však přebytek, je rozdělen mezi členy společnosti;
 - o členové poskytují finanční prostředky nutné k provozu pojišťovny;
- *akciové pojišťovny* – jejich základní kapitál je tvořen vklady akcionářů, které jsou rozvržené na určitý počet podílů – tzn. akcií o předem stanovené jmenovité (nominální) hodnotě. V tržní ekonomice převládá právě tato právní forma pojišťoven. Akciová pojišťovna má charakteristické rysy:
- o existuje určitý počet vlastníků – akcionářů;
 - o vlastnictví podniku je obvykle odděleno od vlastního řízení;
 - o cílem podnikání je dosažení zisku;
 - o akciová společnost musí stanovit pojistné tak, aby po uhrazení pojistného plnění zůstal společnosti přebytek;
 - o podíl na zisku (výnosy z vložených prostředků) se vyplácí akcionářům v podobě dividend;
 - o výsledky hospodaření nesou akcionáři [2].

3.6.1.2 Pojišťovny podle zaměření činnosti

Podle zaměření činnosti jsou pojišťovny členěny na:

- *pojišťovny univerzální* – pojišťují v podstatě všechny druhy rizik a mohou provozovat i zajištění;
- *pojišťovny životní* – zabývají se provozováním životních druhů pojištění;
- *pojišťovny neživotní* – zabývají se provozováním neživotních druhů pojištění;

- *pojišťovny specializované* – jsou pojišťovny, které se specializují na určitý druh nebo odvětví pojištění, na pojišťování určitých rizik, na některé skupiny pojištěných (například pojištění právní ochrany, úvěrové pojištění).

Mezi specializované pojišťovny patří i *zajišťovny*, tedy instituce, které se zabývají pouze provozováním zajištění.

Pojišťovnictví zahrnuje různé pojišťovny, které se liší zaměřením, organizační formou, velikostí. Ve většině zemí působí velké množství institucí provozujících pojištění, ovšem převážnou většinu pojistných operací provádí pouze malé množství velkých pojišťovacích institucí.

Dále se můžeme setkat i s tzv. kaptivními pojišťovnami. *Kaptivní pojišťovna* je instituce, kterou založil podnikatelský subjekt (většinou průmyslový podnik, koncern) se záměrem pojišťovat své vlastní potřeby. Pojišťovnu zakládá v případě, že se jedná o finančně silný podnik a že má tento podnik relativně dobře rozptýlené riziko, takže si může dovolit určitou formu samopojištění a spravovat vlastní rezervní fond. Kaptivní pojišťovny mají vlastní kapitál a rezervy, často se zajišťují (někdy jsou zřizovány přímo jako zajišťovny) [2].

Na základě legislativy může být v podmínkách ČR založena pojišťovna s právní formou akciové společnosti nebo družstva, zajišťovna pouze jako akciová společnost. Dle právní formy pojišťoven převažují akciové společnosti. Vzhledem k situaci na pojistném trhu v ČR (vývoj pojistného trhu začíná vlastně až v 90. letech) nejsou v blízkém období předpoklady pro větší uplatnění družstevních pojišťoven. Pokud se bude uvažovat o družstevní formě podnikání v pojišťovnictví, dá se předpokládat v podobě úzce specializovaných pojišťoven. V posledním období dochází ke stírání rozdílů mezi vzájemnými (družstevními) a akciovými pojišťovnami (klient zejména u velkých společností na první pohled nepoznává rozdíl). Dle zaměření činnosti v ČR fungují životní, neživotní a univerzální pojišťovny [2].

3.7 Činnosti pojišťoven

Mezi činnosti pojišťoven patří:

- pojišťovací činnost;
- zajišťovací činnost;
- zábranná činnost;
- zprostředkovatelská činnost;
- činnosti související s pojištěním, které slouží k podpoře a rozvoji pojišťovnictví, rozšiřování a zkvalitňování pojišťovacích služeb [2].

3.7.1 Pojišťovací činnost

Pod pojmem *pojišťovací činnost* se rozumí uzavírání pojistných smluv podle zvláštního právního předpisu pojišťovnou, dále správa pojištění a poskytování plnění z pojistných smluv. Nedílnou součástí této činnosti je také nakládání s finančními prostředky, jejichž zdrojem jsou technické rezervy pojišťovny, uzavírání smluv se zajišťovnami o zajištění závazků pojišťovny vyplývajících z jí uzavřených pojistných smluv a také činnost, která směřuje k předcházení vzniku škod a zmírňování jejich následků [3].

3.7.2 Zajišťovací činnost

Zajišťovací činnost představuje uzavírání smluv, kterými se zajišťovna zavazuje poskytnout pojišťovně ve sjednaném rozsahu plnění v případě, že nastane nahodilá událost ve smlouvě blíže určená, a pojišťovna se zavazuje platit zajišťovně ve smlouvě blíže určenou část pojistného z pojistných smluv uzavřených pojišťovnou, které jsou předmětem této smlouvy, uzavírání těchto smluv mezi zajišťovnami, správu zajištění a poskytování plnění ze zajišťovacích smluv. Nedílnou součástí této činnosti je nakládání s finančními prostředky, jejichž zdrojem jsou technické rezervy zajišťovny [3].

Dá se říci, že *zajištění* je přenesením části pojistného rizika převzatého pojišťovnou na základě uzavřené pojistné smlouvy na jinou k tomu zřízenou instituci – zajišťovnu, resp. pojišťovnu, která je oprávněna provozovat zajišťovací činnost, prostřednictvím zajišťovací smlouvy [5].

K největším světovým zajišťovnám patří zajišťovny v USA, Německu a Švýcarsku. Podle velikosti přijatého pojistného patří k největším:

- Swiss Re (Švýcarsko);	- Hannover Re Group (Německo);
- Munich Re (Německo);	- Zurich Re Group (Švýcarsko);
- Employers Re (USA);	- Assicurazioni Generali (Itálie);
- General & Cologne Re (USA);	- SCOR (Francie);
- Syndikáty Lloyd's (Velká Británie);	- Gerling Global Re (Německo) [2].

3.7.3 Zábranná činnost

Zábrannou činností se rozumí zábrana škod uskutečňovaná pojistiteli různými způsoby. Mezi zábrannou činností se zahrnuje přímo profinancování jednotlivých zábranných opatření z prostředků fondu zábrany škod, dále osvětová činnost vedoucí k omezení realizace rizika a také určité prvky v konstrukci konkrétních druhů pojištění.

Těmito prvky mohou být tyto:

- následná diferenciací pojistného, tedy využití *bonusů*, tj. slevy na pojistném při bezeškodném průběhu, nebo *malusů*, tj. přírážky k pojistnému v případě častého pojistného plnění;
- diferenciací pojistného v závislosti na uplatnění bezpečnostních a ochranných opatření;
- krácení, příp. odmítnutí výplaty pojistného plnění v případě škody zaviněné pojištěným;
- uplatnění franšízy (*franšiza*, tj. část škody při pojištění, kterou hradí pojištěnec) nebo spoluúčasti v pojištění;
- odmítnutí pojistné ochrany.

Pojišťovny vytváří tzv. *fond zábrany škod*, který je vytvářen pro účely financování zábranné činnosti. Velikost vytvářeného fondu zábrany škod si určují pojišťovny samy. Vzhledem k tomu, že v současných podmínkách se tvoří tento fond z přidělů ze zisku, nemají pojišťovny zájem na vysoké tvorbě tohoto fondu [2].

3.7.4 Zprostředkovatelská činnost

V současnosti jsou *pojišťovací zprostředkovatelé* obvyklým a nezbytným prvkem na pojistném trhu. Zprostředkovatelé představují mezičlánek, který usnadňuje styk klienta s pojišťovnou. Význam zprostředkovaného prodeje vyplývá ze specifik pojišťovací služby při jejím prodeji. Přes rozvoj moderních forem prodeje pojistných produktů je v některých oblastech pojišťování prodej prostřednictvím zprostředkovatelů nezbytnost. V současné době na pojistném trhu působí velké množství zprostředkovatelských firem, vedle mezinárodních zprostředkovatelských firem také i velké množství českých společností [2].

3.7.5 Činnosti související s pojištěním

Mezi činnosti, které souvisí s pojištěním, patří:

- asistenční služba – představuje pomoc poskytovanou osobám, které se dostanou do nesnází v průběhu cestování nebo při pobytu mimo místo svého trvalého pobytu;
- poradenská činnost – souvisí s pojištěním právnických a fyzických osob a se šetřením pojistných událostí prováděných na základě smlouvy s pojišťovnou;
- další činnosti prováděné se souhlasem ministerstva [3].

3.8 Pojistná smlouva

Pojistná smlouva (pojistka) završuje dvoustranný právní úkon mezi pojišťovnou a klientem, na jehož základě vzniká smluvní pojištění právnickým a fyzickým osobám. Pojistná smlouva musí mít písemnou podobu, jedná-li se o pojištění s pojistnou dobou delší než jeden rok. Smlouva je dokladem o pojištění a je obvyklé v ní uvést druh pojištění, předmět pojištění, výši pojistného plnění, popřípadě i způsob jeho určení, výši inkasovaného pojistného, způsob jeho placení a jeho splatnost. Tuto smlouvu lze sjednat i ve prospěch třetí strany než té, která smlouvu uzavřela. V této souvislosti je používán pojem pojistník, což je subjekt, který uzavřel pojistnou smlouvu s pojišťovnou a je povinen platit pojistné. Zpravidla je to pojištěný, na jehož život nebo zdraví, majetek, odpovědnost za škody se pojištění vztahuje. Rozdíl mezi pojmy pojištěný a pojistník je v případě, kdy pojištění je sjednáno ve prospěch někoho jiného, než toho, kdo uzavřel smlouvu a platí pojistné, např. v případě pojištění dítěte je pojistníkem rodič a pojištěným je dítě [1].

Specifickým znakem pojistné smlouvy, na rozdíl od jiných smluv, je závazek pojistitele poskytnout ve sjednaném rozsahu pojistné plnění, jestliže na straně pojištěného vznikne nahodilá událost blíže určená ve smlouvě. Na druhé straně osobě, která s pojistitelem smlouvu uzavřela (pojistník), vzniká povinnost uhradit pojistiteli stanovené pojistné [5].

V historii byla pojistná smlouva upravena samostatnými zákony o pojistné smlouvě, a to až do roku 1964, tj. do vydání současného občanského zákoníku. V současnosti je pojistná smlouva upravena zejména Zákonem č. 37/2001 Sb., o pojistné smlouvě. Některé vztahy účastníků pojištění pak upravují také zvláštní předpisy, jako např. Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. V případě, že nejsou některé vztahy účastníků pojištění upraveny speciálními zákony, řídí se občanským zákoníkem. Pojistné smlouvy uzavřené před 1. 1. 2005 se řídí starou úpravou, která byla obsažena v části osmé, hlavě patnácté občanského zákoníku [5].

Povinné náležitosti pojistné smlouvy:

- určení pojistitele a pojistníka;
- určení oprávněné osoby;
- určení, jestli se jedná o obnosové nebo škodové pojištění;
- vymezení pojistné události;
- vymezení pojistné doby;
- vymezení výše pojistného, jeho splatnost a informace o tom, jestli se jedná o pojištění běžné nebo jednorázové;
- pojistné podmínky [4].

3.9 Účastníci pojištění a jejich práva a povinnosti

Zákon stanovuje účastníky pojištění pojistitele a pojistníka, což jsou smluvní strany tohoto právního vztahu, dále také pojištěného a osobu oprávněnou, tzn. každou další osobu, které vzniklo právo nebo povinnost ze soukromého pojištění. Zároveň zákon stanovuje jejich práva a povinnosti z daného pojištění plynoucí a také i sankce pro případ, že nebudou dodrženy povinnosti, které jim zákon stanoví.

Pro účely tohoto zákona jsou účastníci pojištění charakterizováni takto:

- pojistitel – je právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost;
- pojistník – je osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu;
- pojištěný – je osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo i jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje;
- oprávněná osoba – je osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění. Toto právo jí zaručuje pojistná smlouva, případně zvláštní zákon.

Je-li ten, kdo uzavírá pojistnou smlouvu (pojistník) současně tím, na jehož zdraví, majetek a odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se pojištění vztahuje (pojištěný), pak obvykle vznikne právo na pojistné plnění v důsledku pojistné události právě jemu (jako osobě oprávněné). Není tomu tak však vždy, protože v oblasti soukromého pojištění existují pojistné produkty, kde právo na pojistné plnění vzniká někomu dalšímu. U pojištění osob se stává oprávněnou osobou v případě smrti pojištěného osoba obmyšlená, tzn. osoba, kterou takto určil pojistník v pojistné smlouvě [4].

Práva a povinnosti účastníků pojištění

Základní práva jsou obsažena v občanském zákoně. Úprava je možná pomocí všeobecných pojistných podmínek (dále jen „VPP“).

- pojistitel (pojišťovna) a jeho práva a povinnosti:
 - základní práva:
 - právo na pojistné;
 - právo vyžadovat předložení příslušných dokladů;
 - právo na potřebnou součinnost jak v případě uzavírání pojistné smlouvy, tak i v průběhu pojištění a v případě vzniku pojistné události;
 - právo odstoupit od uzavřené pojistné smlouvy;
 - právo vypovědět pojistnou smlouvu;
 - právo v případě vzniku pojistné události snížit pojistné plnění nebo odmítnout výplatu plnění;

- právo uplatnit postih vůči pojištěnému nebo vůči třetí osobě, která v případě vzniku pojistné události škodu způsobila;

o základní povinnosti:

- povinnost poskytnout pojistné plnění na základě provedeného šetření, které musí být provedeno bez zbytečného odkladu (v případě, že toto šetření nemůže skončit do 1 měsíce, má pojistitel povinnost na základě žádosti poškozeného nebo pojištěného poskytnout přiměřenou zálohu);
- povinnost předložit VPP;
- povinnost provádět šetření;
- povinnost uhradit náklady, ke kterým se zavázal;
- povinnosti přijmout hlášené pojistné události;
- povinnost vystavit pojistku, případně druhopis;
- povinnost v určitých případech vrátit pojistné [4];

➤ pojistník a jeho práva a povinnosti:

o základní práva:

- právo dispozice s pojistnou smlouvou (může smlouvu uzavřít, změnit, vypovědět) v souladu s právními předpisy, pojistnou smlouvou, popřípadě dohodou;
- právo na vrácení nespotřebovaného pojistného či výplatu odbytného (jen v odůvodněných případech);
- právo určit si v pojištění osob oprávněného (obmyšleného);
- právo v průběhu pojištění měnit oprávněnou (obmyšlenou) osobu;

o základní povinnosti:

- povinnost platit pojistné;
- povinnost pravdivě odpovědět na všechny písemné dotazy pojišťovny [4];

- pojištěný a jeho práva a povinnosti:
 - základní práva:
 - právo na plnění z pojistné události;
 - právo požádat o vyplacení zálohy na pojistné plnění;
 - právo zaplacení nákladů vynaložených na odvrácení či zmírnění následků pojistné události;
 - základní povinnosti:
 - povinnost bez zbytečného odkladu pojistiteli oznámit, že nastala pojistná událost;
 - povinnost pravdivého vysvětlení vzniku a rozsahu následků pojistné události, předložení potřebných dokladů a postupování dle způsobu, který byl dohodnut v pojistné smlouvě (v případě, že se jedná o událost v podobě smrti pojištěného, přechází tato povinnost na osobu oprávněnou, tzn. na toho, komu v důsledku události vzniká právo na pojistné plnění);
 - povinnost poskytnout pojistiteli potřebnou součinnost;
 - povinnost pravdivě odpovědět na dotazy pojišťovny;
 - povinnost v pojištění majetku dbát na to, aby se pojistná událost nestala [4].

3.10 Základní pojmy

- *pojistitel* – v ČR se jedná vždy pouze o právnickou osobou, která vykonává pojišťovací činnost (pojišťovna) dle zákona o pojišťovnictví – tzn. uzavírá pojistné smlouvy, spravuje vybrané pojistné a vyplácí vyměřené pojistné částky dle občanského zákoníku. Součástí pojišťovacích činností je nakládání s aktivy a jejich finanční umístování. Pojišťovna může být účinná také v oblasti prevence škod, zábrany škod jak po stránce informační, tak i peněžní;

- *pojistník* – právnická nebo fyzická osoba, která uzavřela pojistnou smlouvu s pojistitelem. Tato osoba má právo nakládat s pojistnou smlouvou a také povinnost platit pojistné. Obvykle je pojistník a pojištěný tatáž osoba;
- *pojištěný* – fyzická osoba, na jejíž život, zdraví, majetek nebo odpovědnost za škody se pojištění vztahuje. V případě, že dojde ke smrti nebo zániku pojistníka, vstupuje do pojištění na jeho místo. Když dojde k pojistné události, má právo na pojistné plnění, v případě, že není stanoveno jinak;
- *pojištěnec* – pojem, který se používá v sociálním, zdravotním, nemocenském, důchodovém pojištění nekomerčního typu;
- *oprávněná osoba* – osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění;
- *obmyšlená osoba* (dříve oprávněná osoba) – osoba, které v případě smrti pojištěného vznikne právo na pojistné plnění. Obmyšlenou osobu určí pojistník jménem nebo vztahem a může ji se souhlasem pojištěného až do vzniku pojistné události změnit. V případě, že tato osoba není určena nebo nenabude-li práva na plnění, nabývají práva na pojistné plnění osoby stanovené zákonem;
- *poškozený* – právnická nebo fyzická osoba, která utrpěla škodu, za kterou podle platných právních předpisů odpovídá jiná osoba;
- *pojistka* – písemné potvrzení pojistitele o uzavření pojistné smlouvy;
- *pojistná smlouva* – dokument o sjednání pojištění. Návrh na uzavření této smlouvy musí mít vždy písemnou podobu. Obsahem pojistné smlouvy jsou práva a povinnosti smluvních stran;
- *pojistné podmínky* – podmínky, které jsou zpracovány pojistitelem pro uzavírání pojistných smluv, a to pro jednotlivá pojistná odvětví, pro skupiny těchto odvětví nebo pro jednotlivé typy pojištění uzavíraných v rámci pojistného odvětví. Pojistné podmínky lze rozdělit na všeobecné, zvláštní a doplňkové. Ke každé smlouvě pojišťovna vydává své vlastní podmínky včetně VPP, ve kterých je upraven vztah mezi pojišťovnou a klientem. Je to soubor podmínek dohodnutých v pojistné smlouvě nebo stanovených právním předpisem, vymezující pojistné riziko, předmět pojištění, věcný rozsah toho, co je pojišťovna povinna uhradit, místní platnost pojištění, povinnost pojistníka a pojištěného, pojistnou hodnotu, způsob stanovení

pojistného plnění, začátek a dobu trvání pojištění, podrobný výklad pojistných pojmů, výšku a způsob placení pojištění;

- *pojistná hodnota* – nejvyšší možná majetková újma, která může v důsledku pojistné události nastat nebo též reálná hodnota pojištěné věci, která by měla být shodná s pojistnou částkou;
- *pojistná částka* – ve smlouvě dohodnutá nejvyšší hranice pojistného plnění, u pojištění majetku by měla odpovídat pojistné hodnotě;
- *pojistné* – smluvně stanovená úplata za poskytování pojistné ochrany. V závislosti na způsobu placení pojistného se rozlišuje běžně a jednorázově placené pojistné;
- *pojistné období* – smluvně stanovené časové období, za které se platí pojistné. Období se zpravidla stanovuje ročně, pololetně, čtvrtletně nebo měsíčně;
- *pojistná doba* – jedná se o časové vymezení vztahu mezi pojistitelem a pojistníkem. Může být přesně stanovena v pojistné smlouvě nebo některé pojistné smlouvy nemají stanovený konkrétní datum (konec) a je stanoven pouze začátek a doba je vymezena tzv. pojistnými obdobími (tzn. úseky, za které bude placeno pojistné);
- *pojistné riziko* – možnost vzniku nahodilé události, se kterou je spojena povinnost pojišťovny uhradit vzniklou škodu nebo vyplatit sjednanou pojistnou částku;
- *pojistná událost* – škodná událost, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění;
- *likvidace pojistné události* – soubor činností, které končí výplatou pojistného plnění – přijmutí pojistného hlášení, šetření škody, dokladování škody;
- *pojistné plnění* – náhrada pojistitele v případě, že dojde k pojistné události; dle současné právní úpravy má právo na pojistné plnění „vlastník věci“, v případě pojištění majetku se objevuje termín „oprávněná osoba“. V pojištění osob má právo na plnění ten, na jehož zdraví či život bylo pojištění uzavřeno, v případě smrti je to určená oprávněná osoba. V pojištění odpovědnosti za škodu má právo na plnění poškozený;
- *připojištění* – pojištění, které nelze sjednat samostatně, ale jen jednou pojistnou smlouvou s hlavním (jiným) pojištěním, se kterým připojištění tvoří celek;

- *životní pojištění* – zahrnuje pojištění pro případ dožití, smrti, důchodové pojištění, stavební pojištění a úrazové pojištění v případě, je-li doplňkem smlouvy životního pojištění;
- *neživotní pojištění* – zahrnuje úrazové pojištění, pojištění pro případ nemoci, pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění úvěru, pojištění právní ochrany, pojištění pomoci osobám v nouzi (tzv. cestovní pojištění) [3].

Samozřejmě existuje ještě celá řada dalších pojmů, autorka však považuje za základní právě tyto výše jmenované.

4 VLASTNÍ PRÁCE

4.1 Dotazník pro anketní šetření

Kapitoly 4.5 a 4.6 se budou zabývat komparací vybraného produktu u konkrétních pojišťoven. Vzhledem k tomu, že na českém pojistném trhu existuje celá řada pojišťoven, které nabízí širokou škálu produktů, byl využit k výběru daného produktu a konkrétních pojišťoven dotazník pro anketní šetření.

Účelem tohoto dotazníku bylo především zjistit, u kterých pojišťoven jsou respondenti nejčastěji pojištěni a jaké druhy pojištění nejčastěji uzavírají. Na základě těchto výsledků bude komparován pojistný produkt v kapitole 4.5 a 4.6. Komparován bude nejčastěji se vyskytující se produkt u 3 nejčastěji se vyskytujících pojišťoven. Dotazník se ptal i na doplňující otázky.

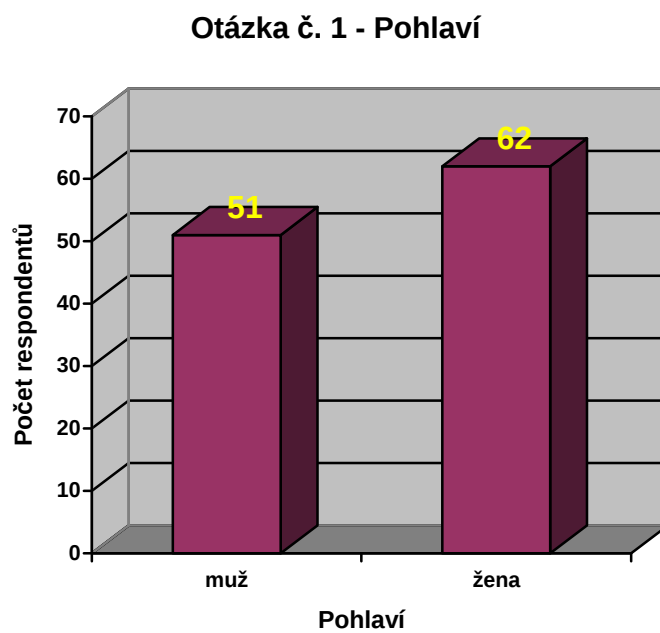
Dotazník byl rozeslán 150 respondentům. 115 lidí, z celkového počtu oslovených, se zúčastnilo průzkumu. 2 respondenti však dotazník vyplnili špatně, proto byly jejich dotazníky vyloučeny z vyhodnocení. Dotazovaní obdrželi, vyplnili a odeslali zpět dotazníky prostřednictvím elektronické pošty. Použito bylo také osobní dotazování.

Vzor předkládaného dotazníku (viz Příloha 6).

V následující části jsou vyhodnoceny jednotlivé otázky dotazníku pomocí grafů a slovního vyjádření.

Tabulky s číselnými údaji o počtu respondentů a počtu respondentů v procentech (viz Příloha 7).

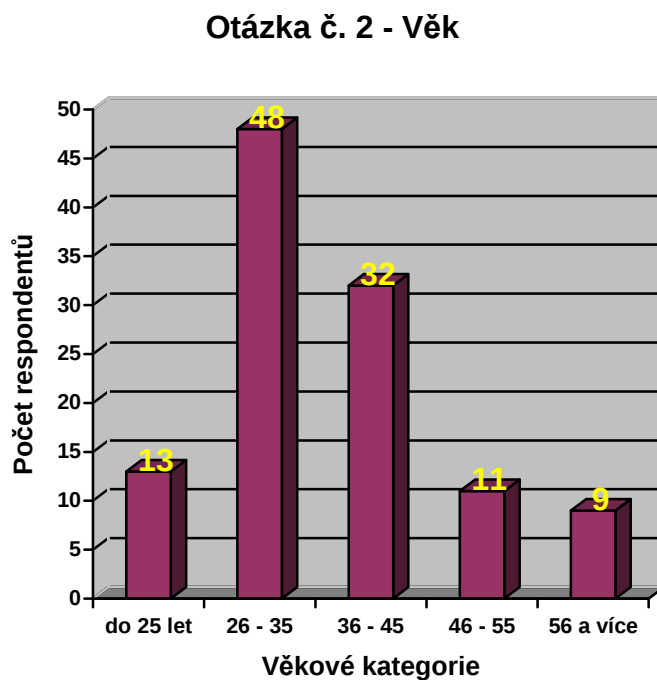
Graf 1 Pohlaví

Zdroj: Vlastní zpracování.

V průzkumu odpovídalo 51 mužů a 62 žen.

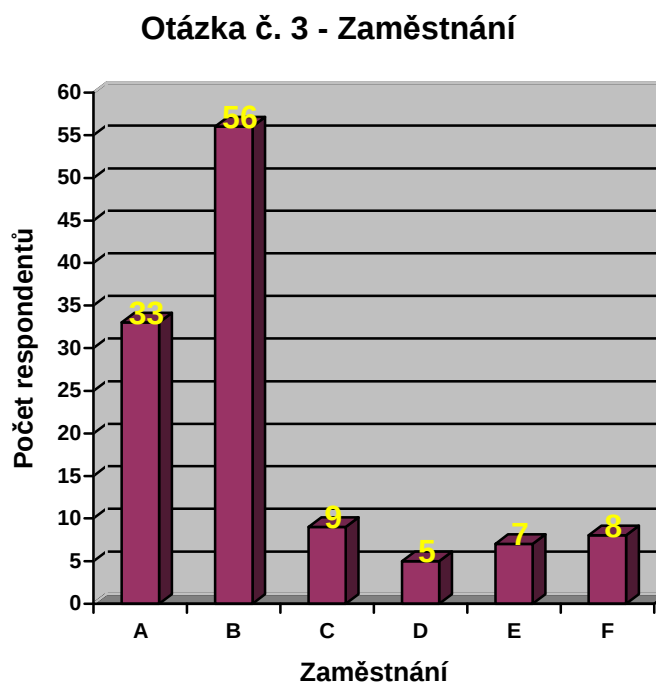
Graf 2 Věk

Zdroj: Vlastní zpracování.

V grafu je zřejmé, že nejpočetnější věkovou kategorií byli respondenti ve věku 26 – 35 let. 13 respondentů bylo věku do 25 let, 32 respondentů bylo ve věku 36 – 45 let. Méně byly zastoupeny starší věkové kategorie, a to 11 respondentů ve věku 46 – 55 let, 9 ve věku nad 56 let.

Graf 3 Zaměstnání

A – student;

B – zaměstnanec;

C – podnikatel;

D – nezaměstnaný;

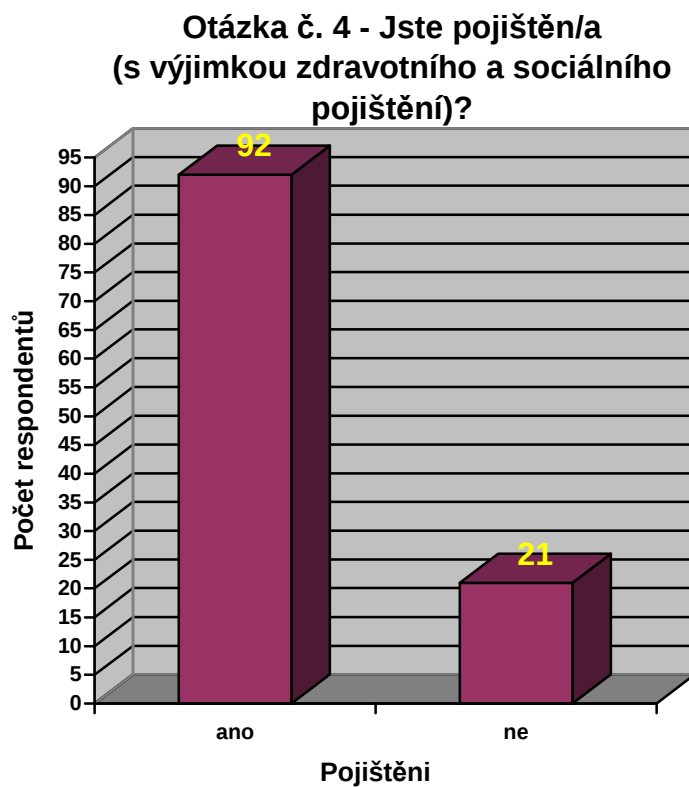
E – mateřská/rodičovská dovolená;

F – důchodce.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Mezi nejčastěji zastoupené respondenty patřili zaměstnaní lidé v počtu 56. Další velkou kategorií byli studenti v počtu 33 respondentů. Ostatní kategorie již byly méně významně zastoupeny, tj. 9 bylo podnikatelů, 5 nezaměstnaných, 7 respondentů bylo na mateřské nebo rodičovské dovolené a 8 bylo důchodců.

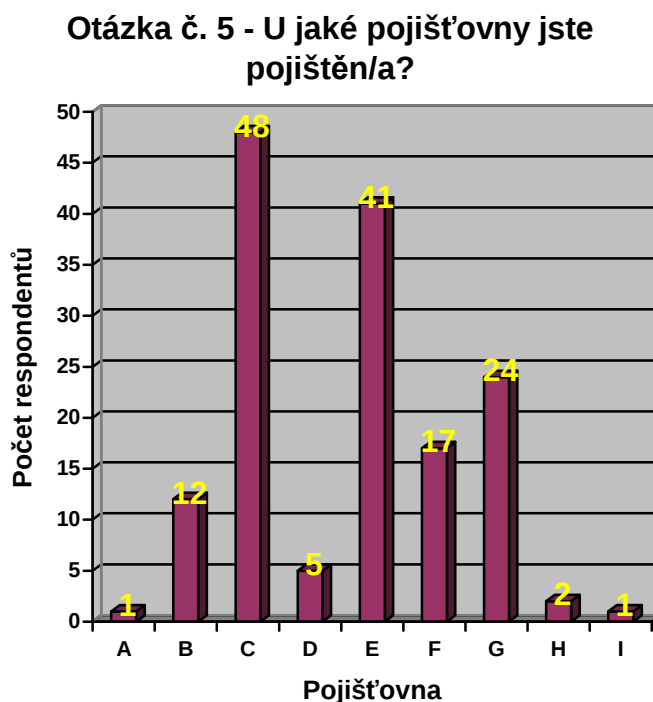
Graf 4 Jste pojištěn/a (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění)?

Zdroj: Vlastní zpracování.

92 respondentů z celkového počtu 113 bylo pojištěno. Pouze 21 respondentů nepokračovalo ve vyplňování dotazníku, protože pojištění nebyli.

Graf 5 U jaké pojišťovny jste pojištěn/a?

A – Allianz pojišťovna, a. s.;

B – Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.;

C – Česká pojišťovna, a. s.;

D – ČSOB Pojišťovna, a. s.;

E – Generali Pojišťovna, a. s.;

F – Kooperativa, pojišťovna, a. s.;

G – Pojišťovna České spořitelny, a. s.;

H – UNIQA pojišťovna, a. s.;

I – jiná.

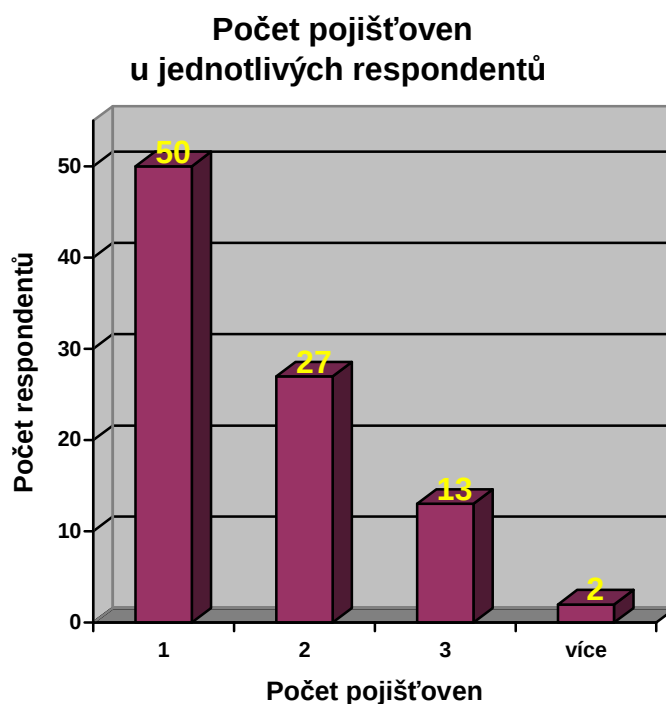
Zdroj: Vlastní zpracování.

V grafu je viditelné, že respondenti byli nejčastěji pojištěni u České pojišťovny, a. s. v celkovém počtu 48 z 92 respondentů. Na druhém místě se umístila Generali Pojišťovna, a. s. se 41 respondenty. Na třetí pozici byla Pojišťovna České spořitelny, a. s. s počtem 24 respondentů. Dále následovaly další pojišťovny již s nižšími počty, tj. 12 respondentů u České podnikatelské pojišťovny, a. s., 5 respondentů u ČSOB

Pojišťovny, a. s., dále 17 respondentů u Kooperativy, pojišťovny, a.s. a 24 respondentů u Pojišťovny České spořitelny, a. s. Jen 2 respondenti byli pojištěni u UNIQY pojišťovny, a. s., 1 respondent u Allianz pojišťovny, a. s. Jediný respondent zastoupil kategorii „jiná“, tento respondent byl pojištěn u D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a. s.

Anketním šetřením bylo zjištěno, že velká část respondentů byla pojištěna u více než jedné pojišťovny. Počet pojišťoven, u kterých byli respondenti pojištěni, znázorňuje následující graf.

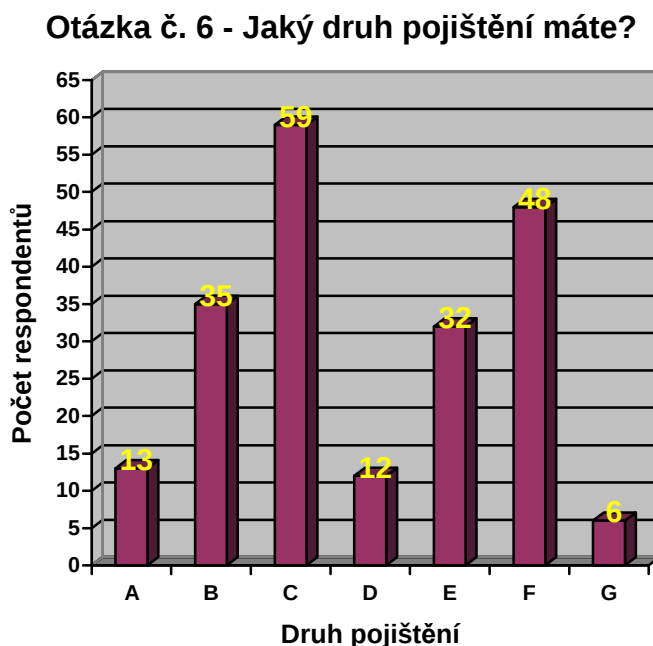
Graf 6 Počet pojišťoven u jednotlivých respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Na základě grafu lze pozorovat klesající tendenci počtu pojišťoven u jednotlivých respondentů. Nejvíce z nich, tj. 50, využívalo služeb jedné pojišťovny. 27 respondentů bylo pojištěno u dvou pojišťoven. Tři pojišťovny využívalo 13 respondentů a pouze 2 respondenti byli pojištěni u více než tří pojišťoven.

Graf 7 Jaký druh pojištění máte?

A – havarijní pojištění;

B – penzijní připojištění;

C – pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla;

D – pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání;

E – úrazové pojištění;

F – životní pojištění;

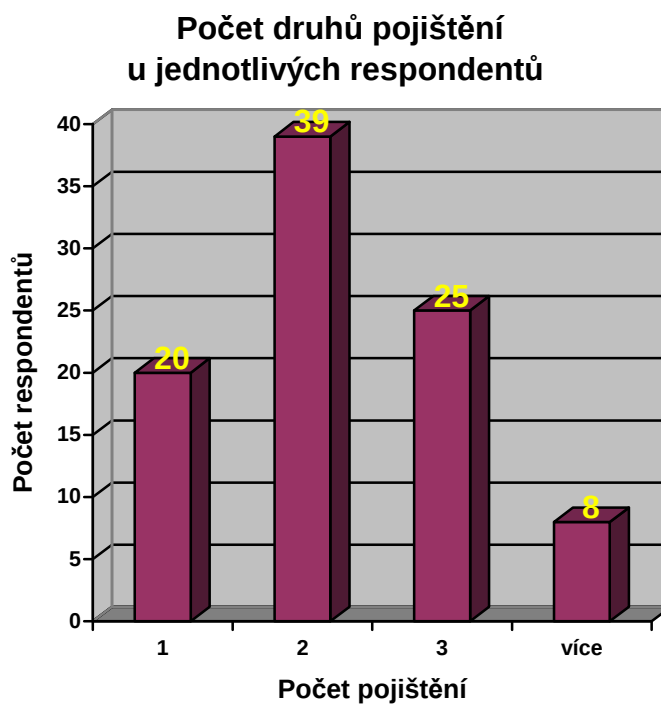
G – jiné.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Mezi nejčastěji sjednávány druh pojištění patřilo pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla s počtem 59 respondentů. Následovalo životní pojištění se 48 respondenty, dále se 35 respondenty penzijní připojištění, se 32 respondenty úrazové pojištění. 13 respondentů mělo uzavřeno havarijní pojištění, 12 respondentů pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání a 6 respondentů mělo uzavřeno „jiné“ pojištění. Mezi „jiné“ pojištění patřilo pojištění právní ochrany a pojištění domácnosti.

Anketním šetřením bylo zjištěno, že velmi často se vyskytovala situace, že respondenti měli uzavřeno více druhů pojištění. Tuto situaci vystihuje následující graf.

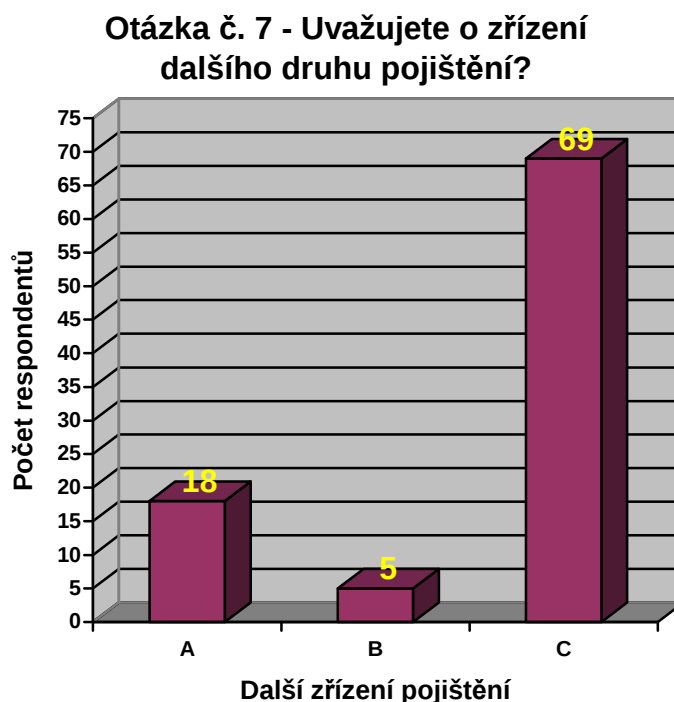
Graf 8 Počet druhů pojištění u jednotlivých respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z výše uvedeného grafu je patrné, že nejvíce respondentů, tj. 39 z celkového počtu 92, měli uzavřeny dva druhy pojištění. Následovalo 25 respondentů se třemi druhy pojištění a 20 respondentů s jedním druhem pojištění. 8 respondentů mělo uzavřeno více než tři druhy pojištění.

Graf 9 Uvažujete o zřízení dalšího druhu pojištění?

A – zvažuji uzavřít další druh pojištění u stejné pojišťovny;

B – zvažuji uzavřít další druh pojištění u jiné pojišťovny;

C – nezvažuji uzavřít další druh pojištění.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Na poslední otázku, jestli respondenti uvažují o zřízení dalšího druhu pojištění, nejvíce odpovědělo, tj. 69, že nezvažují uzavřít další druh pojištění. 18 respondentů zvažuje uzavřít další druh pojištění u stejné pojišťovny, u které již pojištění jsou a 5 jich uvažuje o dalším druhu pojištění, ale u jiné pojišťovny.

Na základě dotazníku pro anketní šetření bylo zjištěno, že průzkumu se zúčastnilo více žen než mužů, žen bylo 62 z celkového počtu 113 respondentů. Nejpočetnější věková kategorie byla 26 – 35 let s počtem 48 respondentů. Mezi respondenty převažovali zaměstnaní lidé, a to celkem 56 respondentů. Další početnou skupinou byli studenti, těch bylo celkem 33. Na otázku, jestli jsou respondenti pojištěni (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění), odpovědělo kladně 92 respondentů. Na následující otázky odpovídalo už jen těchto 92 pojištěných respondentů.

Stěžejní otázkou bylo, u jaké pojišťovny jsou respondenti pojištěni. Na první pozici se umístila Česká pojišťovna, a. s. s 48 respondenty, na druhé pozici Generali Pojišťovna, a. s. s 41 respondenty a na třetí pozici Pojišťovna České spořitelny, a. s. s 24 respondenty. Ostatní pojišťovny byly již zastoupeny méně. U poměrně velkého počtu respondentů se vyskytla situace, že měli uzavřeno pojištění u více než jedné pojišťovny. U jediné pojišťovny mělo uzavřeno pojištění 50 respondentů, u dvou pojišťoven 27 respondentů, s rostoucím počtem pojišťoven klesal počet respondentů. Další stěžejní otázkou pro další zpracování diplomové práce byla otázka, která se týkala druhu sjednaného pojištění. Nejčastěji měli respondenti, tj. 59, uzavřeno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, tzv. povinné ručení, následovalo životní pojištění, penzijní připojištění a další druhy pojištění. U velkého počtu respondentů se vyskytla situace, že měli uzavřeno více druhů pojištění, nejvíce respondentů, tj. 39, mělo uzavřeno dva druhy pojištění. Poslední otázkou bylo, jestli respondenti uvažují o zřízení dalšího druhu pojištění. Na tuto otázku 69 respondentů odpovědělo, že tuto možnost nezvažují.

Výsledkem tedy je, že dále bude porovnáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u České pojišťovny, a. s., Generali Pojišťovny, a. s. a Pojišťovny České spořitelny, a. s.

O tomto pojistném produktu budou podány také teoretické informace.

4.2 Vybraný druh pojištění – Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

V této kapitole budou uvedeny teoretické informace pouze o tom druhu pojištění, které se umístilo v dotazníku pro anketní šetření na první pozici, tzn. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, tzv. povinné ručení, má v souladu s ustanovením Zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, ve znění pozdějších předpisů, povinnost uzavřít každý vlastník nebo spoluvlastník vozidla, právnická nebo fyzická osoba s trvalým pobytem na území ČR, který bude motorové vozidlo provozovat na veřejných komunikacích. V případě nesplnění této povinnosti, hrozí majiteli pokuta až do výše 40.000 Kč. Dále ten,

kdo neuzavře pojistku a způsobí svým vozidlem druhému škodu na zdraví nebo na majetku, bude muset uhradit veškerou škodu z vlastních prostředků [28].

Všechna práva a povinnosti účastníků tohoto pojištění jsou kromě pojistných podmínek definovány ustanovením výše uvedeného zákona [9].

Povinné ručení poskytuje pojistnou ochranu pro případ škody způsobené provozem motorového vozidla, dále chrání před možným nepříznivým finančním dopadem nároků poškozeného nebo poškozených v případě vzniklé škody způsobené provozem vozidla. U závažných nehod mohou částky za věcné škody a škody na zdraví dosahovat řádově miliony korun. Povinné ručení hradí věcné škody, tj. skutečné škody na věci a nutné náklady na jejich odstranění, škody vzniklé na zdraví nebo usmrcením, včetně nákladů na léčení zraněných, škody, které mají povahu ušlého zisku a účelně vynaložené náklady na právní zastoupení poškozeného v případech stanovených Zákonem č. 168/1999 Sb. Povinné ručení pokrývá všechny škody způsobené provozem motorového vozidla druhé osobě až do výše sjednaného limitu, nikdy ale neuhradí škodu na klientově vozidle. K úhradě škody na klientově vozidle slouží havarijní pojištění. (*Havarijní pojištění* slouží ke krytí škod na vlastním motorovém vozidle a pomůže překlenout finanční ztráty při dopravní nehodě, krádeži nebo vandalismu. Toto pojištění je určeno majitelům motorových vozidel, protože v případě zavinění dopravní nehody druhou stranou je škoda hrazena z povinného ručení viníka. Havarijní pojištění je výhodné především pro často havarující řidiče.) Pojištění se také nevztahuje na škodu na zdraví řidiče, který nehodu způsobil [28].

U povinného ručení lze využít také doplňkového připojištění. Toto připojištění může zahrnovat:

- pojištění osob ve vozidle (úrazové pojištění);
- pojištění zavazadel;
- pojištění čelního nebo všech skel ve vozidle;
- úhradu nákladů na zapůjčení náhradního vozidla;
- pojištění asistenčních služeb;
- pojištění pro případ živelné pohromy;
- havarijní pojištění [9].

Ne všechny škody jsou však z pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla hrazeny. Pojištění se nevztahuje na škody, za které je řidič odpovědný sám sobě nebo osobě „blízké“, se kterou žil v době vzniku škody ve společné domácnosti (např. manžel, dítě, apod.) s výjimkou škod, které vzniknou osobě „blízké“ v souvislosti s poškozením zdraví.

Povinné zákonné pojištění vozidel se nevztahuje na cizozemská vozidla s cizí státní poznávací značkou nebo vozidla, která jsou ve vlastnictví právnické nebo fyzické osoby s trvalým pobytem nebo sídlem mimo území ČR. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla se dále nevztahuje na trolejbusy, vozidla zařazené do integrovaného záchranného systému a invalidní vozíky.

Povinné ručení platí i v zahraničí. Dokladem o platnosti tohoto pojištění v zahraničí je tzv. zelená karta, kterou pojišťovna vydá na požádání. *Zelená karta* je v některých zemích povinným dokladem, bez kterého není vozidlo vpuštěno přes hranice. Některé státy však na zelené kartě mohou chybět.

U povinného ručení jsou stanoveny limity plnění. Minimální výše je stanovena ze zákona na 35 mil. Kč za škodu na zdraví na každého zraněného či usmrceného a 35 mil. Kč za škodu na majetku bez ohledu na počet poškozených. Škodu, která tento limit přesáhne, musí pojištěný zaplatit sám. Kromě minimální výše limitů, nabízí většina pojišťoven i vyšší limit plnění, kterým lze předejít spoluúčasti i při větších nehodách [28].

Výši placeného pojistného ovlivňuje celá řada kritérií:

- kategorie vozidla (osobní automobil, tahač, atd.);
- zdvihový objem nebo výkon motoru;
- zvolený limit pojistného plnění;
- segmentační kritéria (stáří vozidla, bydliště vlastníka vozidla, věk, atd.);
- předchozí bezeškodný průběh [9].

Výše placeného pojistného může být snížena nebo zvýšena. Pojišťovny se snaží zvýhodnit dobré řidiče a znevýhodnit řidiče s velkým počtem zaviněných nehod pomocí systému bonusů (*bonus*, tj. slevy na pojistném při bezeškodném průběhu) a malusů (*malus*, tj. přírážky k pojistnému v případě častého pojistného plnění) [28].

Výhody povinného ručení:

- pojištná ochrana v případě způsobené škody;
- asistenční služby platné i pro případ poruchy nebo jiné nehody;
- řada doplňkových připojištění;
- slevy pro řidiče bez nehod;
- další možnosti slev;
- evropská platnost pojištění [28].

Na co by si měl klient dát pozor:

- nízké limity pojištění;
- výluky pojišťoven (tyto výluky jsou různé a často souvisejí s cenou pojištění);
- absenci některých států na zelené kartě [28].

Na co by neměl klient zapomenout:

- možnosti využití doplňkových připojištění;
- převzetí zelené karty (doklad pojištění) a její podepsání [9].

Pojišťovny poskytující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla:

- Allianz pojišťovna, a. s.;	- Hasičská vzájemná pojišťovna, a. s.;
- AXA pojišťovna, a. s.;	- CHARTIS EUROPE, S. A.;
- Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.;	- Kooperativa pojišťovna, a. s.;
- Česká pojišťovna, a. s.;	- Slavia pojišťovna, a. s.;
- ČSOB Pojišťovna, a. s.;	- Triglav pojišťovna, a. s.;
- DIRECT Pojišťovna, a. s.;	- UNIQA pojišťovna, a. s.;
- Generali Pojišťovna, a. s.;	- Wüstenrot pojišťovna, a. s. [28].

4.3 Vybraná pojišťovna – Česká pojišťovna, a. s.

V této kapitole budou uvedeny informace o nejčastěji se vyskytující pojišťovně v odpovědích respondentů v dotazníku pro anketní šetření, tj. o České pojišťovně, a.s.

Česká pojišťovna, a. s. je univerzální pojišťovnou s dlouholetou tradicí v životním a neživotním pojištění. Od znovuzrození konkurenčního prostředí v roce 1991 je největší pojišťovnou na pojistném trhu ČR. Tato pojišťovna poskytuje jak individuální životní a neživotní pojištění, tak i pojištění pro malé, střední a velké klienty v oblasti podnikatelských a průmyslových rizik. Přibližně 3 900 zaměstnanců a 5 600 obchodních zástupců se na více než 3 000 obchodních místech stará o maximální spokojenost klientů.

Česká pojišťovna, a. s. spravuje téměř 8,5 milionu pojistných smluv a její tržní podíl na domácím trhu dosahuje více než 26 %.

Česká pojišťovna, a. s. je členem České asociace pojišťoven, České kanceláře pojistitelů a Asociace penzijních fondů (tj. Penzijní fond ČR).

Sloganem této pojišťovny je „Chráníme Vaše sny“ [14].

4.3.1 Historie a vývoj České pojišťovny a. s.

Tradice této pojišťovny se odvíjí nepřetržitě od roku 1827, kdy byla v Praze založena První česká vzájemná pojišťovna. Ta zpočátku provozovala jen požární pojištění nemovitostí. V druhé polovině 19. století byla První česká vzájemná pojišťovna již tak silnou institucí, že jí neotřásl ani náhrady škod po řadě velkých požárů koncem století včetně největší pojistné události 19. století, a to požáru rozestavěného Národního divadla.

Počátkem 20. století začala První česká vzájemná pojišťovna nabízet svým klientům i životní pojištění, pojištění proti vloupání, pojištění zákonné odpovědnosti a úrazu.

Po roce 1948 vznikla pouze jediná Československá pojišťovna, která si své monopolní postavení držela až do roku 1991, kdy byl zákonem o pojišťovnictví otevřen pojistný trh s možností vstupu dalších pojišťoven. Do konce roku 1999 vzniklo na českém pojistném trhu 42 pojišťoven. I přes vysoce konkurenční prostředí si nadále Česká pojišťovna, a. s. drží své výsadní postavení na trhu [15].

Důležité historické mezníky České pojišťovny, a. s.:

- 1827 – 27. 10. 1827 byly schváleny stanovy pojišťovny, později První české vzájemné pojišťovny;
- 1849 – pojišťovna zaznamenala těžké ztráty, celková pojištěná hodnota několik let klesala;
- 1855 – zájem o záležitosti ústavu upadal, například na výroční schůzi generálního ředitelství se kromě tehdejšího ředitele nedostavil nikdo jiný, krize pominula až na začátku dalšího desetiletí;
- 1864 – ústav začal pojišťovat movité jmění proti požáru;
- 1865 – ústav začal s pojišťováním proti krupobití;
- 1875 – činnost pojišťovny se rozšířila i o pojištění životní a dobytčí;
- 1881 – ústav postihla největší ztráta v 19. století v důsledku škod vzniklých požárem Národního divadla;
- 1891 – docházelo k rozvoji společnosti, ústav však musel zároveň čelit větší konkurenci vzhledem ke vzniku nových pojišťoven;
- 1909 – na valné hromadě bylo rozhodnuto o rozšíření činnosti na nová pojišťovací odvětví, například o povinném ručení automobilů (dříve jízdních strojů);
- 1910 – došlo k rozšíření služeb o pojišťování škod proti krádežím, vloupáním a pojištění zákonné odpovědnosti. Byla založena dceřiná Česká vzájemná životní pojišťovna;
- 1921 – po vzniku samostatného státu nabízela První česká téměř všechny druhy pojištění;
- 1924 – vedení První české se snažilo rozšiřovat svůj vliv nejen v Českých zemích, ale i na Slovensku a Podkarpatské Rusi;
- 1932 – pojišťovnictví zasáhla velká krize, která se nevyhnula ani První české;
- 1945 – smluvní pojišťovnictví bylo zestátněno;
- 1948 – pět stávajících pojišťoven bylo sloučeno v jedinou Československou pojišťovnu n. p.;
- 1953 – vznikla Státní pojišťovna, později pojišťovací a zajišťovací podnik;
- 1965 – rozvodněním Dunaje vznikla jedna z největších škod v historii;

- 1969 – vznikla Česká státní pojišťovna;
- 1975 – byly vydány zásady o bezziskovosti v životním a důchodovém pojištění;
- 1976 – ministerstvo financí stanovilo podmínky zákonného pojištění socialistických zemědělských organizací;
- 1989 – počátek zásadních změn celé organizace podniku;
- 1991 – demonopolizace a vznik konkurenčního prostředí;
- 1992 – vznik společnosti Česká pojišťovna, a. s. a privatizace;
- 1996 – vstup finanční skupiny PPF Group (PPF Group, tj. jedna z největších investičních a finančních skupin ve střední a východní Evropě);
- 2000 – demonopolizace trhu povinného ručení;
- 2002 – vstup České pojišťovny, a. s. na ruský trh;
- 2003 – vybudování Klientského servisu a poskytování služeb na špičkové úrovni;
- 2005 – členství v Evropské chartě bezpečnosti silničního provozu;
- 2008 – PPF Group a Generali Pojišťovna, a. s. vytvořily společný holdingový podnik Generali PPF Holding (jehož součástí je Česká pojišťovna, a. s.), který spojil pojišťovací aktivity a další s nimi spojené aktivity obou skupin v regionu střední a východní Evropy;
- 2010 – změna trhu s povinným ručením – tj. 1. povinné ručení Bez povinností pomůže řidičům ve všech nehodových situacích, protože nechrání jen okolí, ale i vlastníka vozidla samotného, a to v případě, kdy mu škodu způsobí klient jiné pojišťovny;
- 2011 – jako první pojišťovna uvádí na český trh smartphonovou mobilní aplikaci pro potřeby pojištění motorových vozidel [15].

4.3.2 Aktivita a úspěchy České pojišťovny, a. s.

Mezi aktivity České pojišťovny, a. s. patří:

- podpora kultury – podpora Letních Shakespearovských slavností, správa vlastní galerie a depozitáře umění, vlastní unikátní sbírka malířských děl nashromážděných za téměř dvě století;
- podpora sportu – oficiální partner Českého olympijského týmu, partner dětské série závodů a dalších, aktivní podpora běžeckého sportu a motorsportu;
- dopravní bezpečnost – pojištění nejen motorových vozidel a osob pro případ úrazu na silnicích, ale také aktivní podíl na prevenci dopravní bezpečnosti, projekt zaštitovaný ve spolupráci s Policií ČR s cílem motoristy i chodce motivovat k tomu, aby nebyli lhostejní ke svému okolí, statistika o tom, jak jsou bezpečná jednotlivá krajská a okresní města ČR pro účastníky silničního provozu;
- bezpečná jízda – partner ostravského centra bezpečné jízdy, které je tréninkovým polygonem uzpůsobeným pro teoretickou i praktickou přípravu nácviku řídicích dovedností včetně kritických situací při řízení motorového vozidla;
- Nadace České Pojišťovny – tato pojišťovna pomáhala již v 19. století, kdy podporovala sirotky po hasičích, kteří tragicky zahynuli při výkonu svého povolání. Nyní pomáhá v oblastech, které jsou pro veřejnost a její klienty klíčové, ať se jedná o programy prevence úrazů dětí a mládeže nebo o bezpečnost na silnici, nebo o programy pomáhající účastníkům závažných dopravních nehod vrátit se zpět do aktivního života. Programu firemního dobrovolnictví se účastní samotní zaměstnanci pojišťovny [16].

Mezi úspěchy České pojišťovny, a. s. patří:

V letech 2004 až 2007 se stala Česká pojišťovna, a. s. pojišťovnou roku. Její úspěchy se opakovaly i v roce 2009, kdy získala titul Nejlepší pojišťovna roku, kterou vyhlásily Hospodářské noviny. V roce 2011 zaznamenala také velké úspěchy, a to v rámci ankety Czech Top 100, kdy se umístila v první desítce nejjobdivovanějších firem české ekonomiky, dále v soutěži MasterCard Banka roku a také získala ocenění Pojišťovna desetiletí [14].

4.3.3 Produktová nabídka České pojišťovny, a. s.

Produktovou nabídku České pojišťovny, a. s. tvoří okruhy produktů zaměřených na automobily, cestování, život, úraz, majetek, zvířata a odpovědnost:

- povinné ručení bez povinností:
 - Start;
 - Standard;
 - Exclusive;
 - Exclusive Plus;
 - Exclusive Max;
 - Premium [17];
- havarijní pojištění:
 - Havárie a živél;
 - Odcizení a živél;
 - All risk [18];
- cestovní pojištění:
 - dlouhodobá:
 - Tuzemsko;
 - Student;
 - Cestovatel;
 - Za prací;
 - Cestovní pojištění Individuál;
 - krátkodobá:
 - K moři;
 - Turistika a poznání;
 - Lyže a snowboard;
 - Adrenalin;
 - Pracovní cesta;
 - Cestovní pojištění Individuál [19];

➤ životní pojištění:

o pojištění osob:

- Diamant;
- Výnos plus;
- Patriot;
- Profi život;
- Top invest;
- Multirisk;
- Sluníčko plus;
- Kombinované vkladové pojištění;
- důchodové pojištění;
- Pieta (tj. pojištění pohřbu);

o pojištění firem:

- Partner;
- Manažer;
- Profi život;
- Kolektivní pojištění osob [20];

Soukromé zdravotní a nemocenské pojištění zajišťuje pro společnost dceřiná firma Česká pojišťovna ZDRAVÍ, a. s [20].

➤ úrazové pojištění: určené pro děti, dospělé, celé rodiny i zaměstnance [21];

➤ pojištění majetku:

- o Dům;
- o Byt;
- o Vybavení domácnosti;
- o Domácnost v nájmu;
- o Dům s hypotékou;
- o Byt s hypotékou;
- o Student;

- o Chata a chalupa;
- o Individuální pojištění movitých věcí [22];
- pojištění domácích mazlíčků (tj. kočky a psi) - Mazlíček:
 - o Pojištění léčení úrazu nebo nemoci;
 - o Pojištění proti uhynutí nebo utracení;
 - o Pojištění odpovědnosti za škodu [23];
- pojištění odpovědnosti za škodu občana [24].

4.4 Vstupní informace pro modelové situace komparace pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

V této kapitole jsou obsaženy modelové situace pro vybraný druh pojištění, který se ve výsledcích dotazníku pro anketní šetření umístil na první pozici. Výběr osoby, pro kterou byl tento druh pojištění modelován, též vychází z výsledků anketního šetření. Vybranou osobou je zaměstnaná žena ve věku 30 let.

Účelem této kapitoly je zjistit, jestli jsou mezi variantami pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u vybraných pojišťoven velké rozdíly a jaké služby jsou jejich součástí.

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, tzv. povinné ručení, je poskytováno Českou pojišťovnou, a. s. a Generali Pojišťovnou, a. s. Pojišťovna České spořitelny, a. s. tento pojistný produkt nenabízí, je především specialistou na životní pojištění.

V modelových situacích, jak již bylo zmíněno výše, si sjednává povinné ručení zaměstnaná žena ve věku 30 let. Tato žena bydlí v Táboře (nad 30 tis. obyvatel) a má osobní automobil značky Škoda Favorit 135 LS.

Pro zjištění výše ročního pojistného jsou pro pojišťovny rozhodující další informace (u každé pojišťovny jsou však rozhodující v různé kombinaci):

- rok výroby vozidla – 1992;
- objem válců – 1 289 cm³;
- výkon motoru – 43 kWh;

- hmotnost vozidla – 1 325 kg;
- rok vydání řidičského oprávnění – 2000;
- počet obyvatel města, kde klientka bydlí – nad 30 tis. obyvatel;
- počet měsíců bezeškodného průběhu povinného ručení – 152 měsíců (maximální možný počet ukončených měsíců pro určení bonusu v březnu 2013).

V rámci modelových situací je sjednáno povinné ručení ve variantách, které nabízí limity krytí za škody na majetku a na zdraví ve výši 35 mil. Kč a 100 mil. Kč. S limity krytí ve výši 35 mil. Kč se jedná o povinné ručení Start u České pojišťovny, a. s. a Základ–Město u Generali Pojišťovny, a. s. S limity krytí ve výši 100 mil. Kč se jedná o povinné ručení Exclusive u České pojišťovny, a. s. a Exkluziv–Město u Generali Pojišťovny, a. s. Tyto varianty povinného ručení byly vybrány proto, že mají shodné limity krytí.

U variant jsou modelovány dvě možnosti sjednání povinného ručení:

- bez bonusu, slev;
- s bonusem, slevami.

4.4.1 Nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u České pojišťovny, a. s.

Česká pojišťovna, a. s. nabízí pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla v 6 variantách. Ke všem těmto variantám lze za určitých podmínek využít také tzv. 1. povinné ručení Bez povinností, kdy klient bezplatně čerpá tyto výhody:

- odtah po nehodě až 500 km;
- zapůjčení náhradního vozidla;
- vyřízení škody s cizí pojišťovnou;
- klient čerpá výhody, ať je viníkem nebo poškozeným [25].

Tabulka 1 Přehled nabídky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla - Česká pojišťovna, a. s.

Přehled nabídky	Varianta					
	START	STANDARD	EXCLUSIVE	EXCLUSIVE PLUS	EXCLUSIVE MAX	PREMIUM
Limity krytí majetek/zdraví (v mil. Kč)	35/35	50/50	100/100	120/120	150/150	150/150
1. povinné ručení Bez povinností	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Právní ochrana (zdarma)	10 tis. Kč	10 tis. Kč	20 tis. Kč	20 tis. Kč	20 tis. Kč	20 tis. Kč
Asistenční služba (zdarma)	bez asistence	POHODA Klasik	POHODA Special	POHODA Special	POHODA Special	POHODA Special
Střet se zvěří	možno připojistit	možno připojistit	možno připojistit	možno připojistit	ano	ano

Pozn.: 1. povinné ručení Bez povinností platí pro klienty s osobním nebo nákladním vozem do 3,5 t kromě flotilového pojištění.

1. povinné ručení Bez povinností ve variantě Start platí pouze u vyřízení škody.

Zdroj: Vlastní zpracování [25].

4.4.2 Nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u Generali Pojišťovny, a. s.

Generali Pojišťovna, a. s. nabízí pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla ve 3 variantách. Tato pojišťovna segmentuje klienty a ke zvolené variantě povinného ručení přidává dovětek Venkov nebo Město podle následujících kritérií:

- produkt Venkov – je zvýhodněné povinné ručení pro držitele vozidel v obcích do 30 tis. obyvatel. Je určen pouze pro osobní vozidla a pro běžné užití, tento produkt není určen pro firemní klientelu;
- produkt Město – je povinné ručení pro držitele vozidel v obcích nad 30 tis. obyvatel. Tento produkt je určen i pro firemní klientelu [29].

Tabulka 2 Přehled nabídky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla - Generali Pojišťovna, a. s.

Přehled nabídky	Varianta		
	ZÁKLAD	KOMPLET	EXKLUZIV
Limity krytí majetek/zdraví (v mil. Kč)	35/35	70/70	100/100
Právní ochrana	možno připojistit	možno připojistit	možno připojistit
Asistenční služba (zdarma)	Generali Assistance Základní	Generali Assistance Rozšířená	Generali Assistance Rozšířená Plus
Pojištění střetu se zvířetem	ne	ano	ano

Pozn.: Zvířetem se rozumí jakýkoli živočich, tzn. nejen lesní zvěř, ale také např. kočka, pes, kráva, atd.

Zdroj: Vlastní zpracování [26].

4.4.3 Nabídka pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u Pojišťovny České spořitelny, a. s.

Pojišťovna České spořitelny, a. s. ve své nabídce pojistných produktů pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla nemá, je především specialistou na životní pojištění.

4.5 Komparace pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u variant Start a Základ–Město

Varianta Start je nabízena Českou pojišťovnou, a. s., varianta Základ–Město je nabízena Generali Pojišťovnou, a. s.

Tabulka 3 Podmínky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u varianty Start a Základ–Město

Podmínky		START	ZÁKLAD–MĚSTO
Výše limitů	Škoda na majetku	do 35 mil. Kč	do 35 mil. Kč
	Škoda na zdraví	do 35 mil. Kč	do 35 mil. Kč
Právní ochrana		do 10 tis. Kč	ne
Platnost povinného ručení	Povinné ručení neplatí v zemích	Lichtenštejnsko, Monako, San Marino, Vatikán	Írán, Izrael, Maroko, Rusko, Tunisko
Odpovídající asistenční služba (zdarma)		ne	Generali Assistance Základní
Možnosti připojištění	Všechna skla	ne	ano (490 Kč/rok)
	Úrazové připojištění přepravovaných osob	ano (672 Kč/rok)	ano (135 Kč/rok/sedadlo, dítě v zadržném systému 196 Kč/rok)
	Úrazové pojištění řidiče	ano (100 Kč/rok)	ano (152 Kč/rok)
	Zavazadla	ne	ano (500 Kč/rok)
	Pojištění právní ochrany	součást varianty Start	ano (960 Kč/rok u vozidla do 3,5 t, osob. vozidla, 700 Kč/rok u řidiče)
	Půjčovné náhradního vozidla	ne	ano (888 Kč/rok)
	Vyšší úroveň asistenční služby	ano (300 Kč/rok POHODA Klasik, 1.500 Kč/rok POHODA SOS)	ano (500 Kč/rok Generali Top Assistance)
Možnosti slev		ano	ano
Možnost placení pojistného (bez navýšení)		měsíčně, čtvrtletně, pololetně, ročně	čtvrtletně, pololetně, ročně
Roční výše pojistného	Bez bonusu, slev	4.554 Kč	5.630 Kč
	S bonusem, slevami	2.049 Kč	1.971 Kč

Pozn.: Pro údaje „možnosti připojištění“ byly poskytnuty informace o příplatcích k ročnímu pojistnému s nejnižšími limity pojistného plnění.

U roční výše pojistného s bonusem, slevami u varianty Základ–Město byla automaticky započtena 10 % sleva za roční placení pojistného.

Zdroj: Vlastní zpracování [30, 31].

Pro určení výše pojistného byl u obou variant použit bonus 55 % (u České pojišťovny, a. s. bonus 50 % za 152 měsíců bezeškodného průběhu povinného ručení a Extrapbonus 5 %, u Generali Pojišťovny, a. s. bonus 55 % za 152 měsíců bezeškodného průběhu povinného ručení).

Slevy poskytované Českou pojišťovnou, a. s. k variantě Start:

- standardní bonus 5 % za řízení bez nehody;
- Extrapbonus, tj. bonus ve výši 5 % za bezeškodný průběh minimálně 36 měsíců ke standardnímu bonusu;
- sleva 5 % „dítě v autě“ (pro klienty, kteří převáží v automobilu dítě do 12 let).

Maximální bonus – 55 %, maximální malus – 100 % [31].

Slevy poskytované Generali Pojišťovnou, a. s. k variantě Základ–Město:

- sleva 5 % za každý rok provozování vozidla bez nehody;
- bonus 5 % za bezeškodný průběh nad 132 měsíců;
- bonus ve výši 27 % za první rok provozování vozidla;
- Multibonus, tj. možnost uznání stejného bonusu na další pojištění klientova vozidla či na vozidlo rodinného příslušníka (manžel, manželka, rodič, dítě);
- sleva 20 % pro držitele průkazu ZTP;
- sleva 5 % na havarijní pojištění;
- sleva až 40 % na základě individuálního posouzení klienta pojišťovnou;
- sleva 10 % za roční frekvenci placení;
- sleva 5 % za půlroční frekvenci placení.

Maximální bonus – 55 %, maximální malus – 150 % [30].

U povinného ručení ve variantě Start lze za příplatek 300 Kč/rok k ročnímu pojistnému využít asistenční službu POHODA Klasik (viz Tabulka 4).

Tato asistenční služba je určena pro každé vozidlo, pro které je u pojišťovny sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla nebo havarijní pojištění. Asistenční služba POHODA Klasik je poskytována na území ČR a území ostatních evropských států, v nichž je sjednána dohoda o poskytování asistenčních služeb klientům této pojišťovny [31].

Tabulka 4 Asistenční služba POHODA Klasik – Česká pojišťovna, a. s.

Rozsah asistenčních služby (v ČR/zahraničí)		POHODA Klasik (300 Kč/rok)
Havárie	Úhrada práce mechanika	ano (až 2 hodin)
	Odtažení vozidla	ano (do nejbližšího servisu, až 50 km)
	Úhrada nákladů za ponechání zničeného vozu v zahraničí	ano
	Skladné	ano (až 10 dnů, do 20 EUR/den)
	Telefonické tlumočení	ano
	Předání vzkazu	ano
	Právní pomoc	ano (do 1.000 EUR)
Odcizení	Poradenství	ano
	Nocleh	ano (až 2 x 70 EUR)
Porucha	Úhrada práce mechanika	ne
	Odtažení vozidla	ne
	Skladné	ne
	Předání vzkazu	ne

Zdroj: Vlastní zpracování [31].

U povinného ručení ve variantě Základ–Město lze využít zdarma asistenční službu Generali Assistance Základní (viz Tabulka 5).

Tato asistenční služba je poskytována zdarma pro povinné ručení uzavřené na dobu neurčitou, pro majitele osobních či užitkových vozidel do 3,5 t maximálně s 9 sedadly (vč. místa řidiče) na území celé Evropy kromě Azorských ostrovů, Islandu, Grónska,

Kanárských ostrovů, Kypru, Madeiry, Ruska a Špicberků. V Albánii a státech bývalého SSSR (tj. Bělorusko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Moldávie a Ukrajina) je tato služba poskytována pouze v rozsahu místních podmínek a možností. Asistenční službu Generali Assistance lze využít v případě havárie nebo poruchy. Pro využití této služby v případě poruchy platí podmínka, že osobní automobil nesmí být starší 11 let od roku výroby v den, kdy je uzavírána pojistná smlouva [27].

Tabulka 5 Asistenční služba Generali Assistance Základní – Generali Pojišťovna, a. s.

Rozsah asistenční služby		Generali Assistance Základní (zdarma)
Havárie/porucha v ČR (limit 2.000 Kč)	Příjezd asistenční služby, oprava na místě	ano (max. 60 minut)
	Úschova vozidla	ano (do 3 dnů)
	Náhradní vozidlo	ano (po dobu 24 hodin)
	Odtah vozidla (včetně manipulace s vozidlem)	ano
Havárie/porucha v zahraničí (limit 3.000 Kč)	Příjezd asistenční služby, oprava na místě	ano (max. 60 minut)
	Úschova vozidla	ano (do 3 dnů)
	Náhradní vozidlo	ano (po dobu 24 hodin)
	Odtah vozidla (včetně manipulace s vozidlem)	ano
	Telefonické tlumočení	ne
	Předání vzkazu	ne
	Úhrada nákladů na cestu do místa bydliště	ne
	Ubytování	ne

Pozn.: Odtah vozidla (včetně manipulace s vozidlem) v ČR a zahraničí je zajištěn po dohodě s oprávněnou osobou v případě, že osoba nevyužije žádnou z předchozích možností asistenční služby, vždy však maximálně do výše limitu plnění asistenční služby.

Zdroj: Vlastní zpracování [27].

4.6 Komparace pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u variant Exclusive a Exkluziv–Město

Varianta Exclusive je nabízena Českou pojišťovnou, a. s., varianta Exkluziv–Město je nabízena Generali Pojišťovnou, a. s.

Tabulka 6 Podmínky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u varianty Exclusive a Exkluziv–Město

Podmínky		EXCLUSIVE	EXKLUZIV–MĚSTO
Výše limitů	Škoda na majetku	do 100 mil. Kč	do 100 mil. Kč
	Škoda na zdraví	do 100 mil. Kč	do 100 mil. Kč
Právní ochrana		do 20 tis. Kč	ne
Platnost povinného ručení	Povinné ručení neplatí v zemích	Lichtenštejnsko, Monako, San Marino, Vatikán	Írán, Izrael, Maroko, Rusko, Tunisko
Odpovídající asistenční služba (zdarma)		POHODA Special	Generali Assistance Rozšířená Plus
Možnosti připojištění	Všechna skla	ano (900 Kč/rok)	ano (490 Kč/rok)
	Úrazové připojištění přepravovaných osob	ano (672 Kč/rok)	ano (135 Kč/rok/sedadlo, dítě v zadržném systému 196 Kč/rok)
	Úrazové pojištění řidiče	ano (100 Kč/rok)	ano (152 Kč/rok)
	Zavazadla	ano (50 Kč/rok)	ano (500 Kč/rok)
	Pojištění právní ochrany	součást varianty EXCLUSIVE	ano (960 Kč/rok u vozidla do 3,5 t, osob. vozidla, 700 Kč/rok u řidiče)
	Půjčovné náhradního vozidla	ano (500 Kč/rok)	ano (888 Kč/rok)
	Vyšší úroveň asistenční služby	ano (1.500 Kč/rok POHODA SOS)	ano (500 Kč/rok Generali Top Assistance)
Možnosti slev		ano	ano
Možnost placení pojistného (bez navýšení)		měsíčně, čtvrtletně, pololetně, ročně	čtvrtletně, pololetně, ročně
Roční výše pojistného	Bez bonusu, slev	5.934 Kč	7.976 Kč
	S bonusem, slevami	2.077 Kč	2.792 Kč

Pozn.: Pro údaje „možnosti připojištění“ byly poskytnuty informace o příplatcích k ročnímu pojistnému s nejnižšími limity pojistného plnění.

U varianty Exclusive lze navíc připojistit střet se zvěří (350 Kč/rok), odcizení vozidla (3.000 Kč/rok), živelnou událost (3.000 Kč/rok). U připojištění pro případ odcizení vozidla a živelné události, nesmí být vozidlo starší 21 let.

U roční výše pojistného s bonusem, slevami u varianty Exkluziv–Město byla automaticky započtena 10 % sleva za roční placení pojistného.

U roční výše pojistného s bonusem, slevami u varianty Exclusive byla automaticky započtena 10 % sleva K9B.

Zdroj: Vlastní zpracování [30, 31].

Pro určení výše pojistného byl u obou variant použit bonus 55 % (u České pojišťovny, a. s. bonus 50 % za 152 měsíců bezeškodného průběhu povinného ručení a Extrabonus 5 %, u Generali Pojišťovny, a. s. bonus 55 % za 152 měsíců bezeškodného průběhu povinného ručení).

Slevy poskytované Českou pojišťovnou, a. s. k variantě Exclusive (slevy lze za určitých podmínek kombinovat):

- standardní bonus za řízení bez nehody ve výši 5 %;
- Extrabonus, tj. bonus ve výši 5 % za bezeškodný průběh minimálně 36 měsíců ke standardnímu bonusu;
- Rodinný bonus, tj. možnost uznání stejného bonusu na další pojištění klientova vozidla či vozidla rodinných příslušníků;
- sleva 5 % z havarijního pojištění;
- sleva 5 % „dítě v autě“ (pro klienty, kteří převáží v automobilu dítě do 12 let);
- sleva 15 % pro klienty žijící ve městě nad 30 tis. obyvatel;
- sleva 20 % pro klienty žijící ve městě do 30 tis. obyvatel;
- sleva 20 % na nový VIN – fyzické osobě (klientovi) musí být minimálně 28 let, jedná se o osobní automobil nebo nákladní automobil do 3,5 t, vozidlo nesmí být v portfoliu pojišťovny alespoň 1 měsíc před sjednáním pojistné smlouvy, popř. musí být vedeno na jiné rodné číslo (př. v případě prodeje jinému majiteli);

- sleva 10 % při sjednání povinného ručení on-line nebo telefonicky.

Maximální bonus – 55 %, maximální malus – 100 % [31].

Slevy poskytované Generali Pojišťovnou, a. s. k variantě Exkluziv–Město:

- sleva 5 % za každý rok provozování vozidla bez nehody;
- bonus 5 % za bezeškodný průběh nad 132 měsíců;
- bonus ve výši 27 % za první rok provozování vozidla;
- Multibonus, tj. možnost uznání stejného bonusu na další pojištění klientova vozidla či na vozidlo rodinného příslušníka (manžel, manželka, rodič, dítě);
- sleva 20 % pro držitele průkazu ZTP;
- sleva 5 % na havarijní pojištění;
- sleva až 40 % na základě individuálního posouzení klienta pojišťovnou;
- sleva 10 % za roční frekvenci placení;
- sleva 5 % za půlroční frekvenci placení.

Maximální bonus – 55 %, maximální malus – 150 % [30].

U povinného ručení ve variantě Exclusive lze zdarma využít asistenční službu POHODA Special (viz Tabulka 7).

Tato asistenční služba je určena pro každé vozidlo, pro které je u pojišťovny sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla nebo havarijní pojištění. Asistenční služba POHODA Special je poskytována na území ČR a území ostatních evropských států, v nichž je sjednána dohoda o poskytování asistenčních služeb klientům této pojišťovny [31].

Tabulka 7 Asistenční služba POHODA Special – Česká pojišťovna, a. s.

Rozsah asistenčních služby (v ČR/zahraničí)		POHODA Special (zdarma)
Havárie	Úhrada práce mechanika	ano (až 2 hodiny)
	Odtažení vozidla	ano (do nejbližšího servisu, až 500 km)
	Úhrada nákladů za ponechání zničeného vozu v zahraničí	ano
	Skladné	ano (až 10 dnů, do 20 EUR/den)
	Telefonické tlumočení	ano
	Předání vzkazu	ano
	Právní pomoc	ano (do 1.500 EUR)
Odcizení	Poradenství	ano
	Nocleh	ano (až 2 x 100 EUR)
Porucha	Úhrada práce mechanika	ano (až 2 hodiny)
	Odtažení vozidla	ano (do nejbližšího servisu, do 50 km)
	Skladné	ano (až 10 dnů, do 20 EUR/den)
	Předání vzkazu	ano

Zdroj: Vlastní zpracování [31].

U povinného ručení ve variantě Exkluziv–Město lze využít zdarma asistenční službu Generali Assistance Rozšířená Plus (viz Tabulka 8).

Tato asistenční služba je poskytována zdarma pro povinné ručení uzavřené na dobu neurčitou, pro majitele osobních či užitkových vozidel do 3,5 t maximálně s 9 sedadly (vč. místa řidiče) na území celé Evropy kromě Azorských ostrovů, Islandu, Grónska, Kanárských ostrovů, Kypru, Madeiry, Ruska a Špicberků. V Albánii a státech bývalého SSSR (tj. Bělorusko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Moldávie a Ukrajina) je tato služba poskytována pouze v rozsahu místních podmínek a možností. Asistenční službu Generali Assistance lze využít v případě havárie nebo poruchy. Pro využití této služby v případě poruchy platí podmínka, že osobní automobil nesmí být starší 11 let od roku výroby v den, kdy je uzavírána pojistná smlouva [27].

Tabulka 8 Asistenční služba Generali Assistance Rozšířená Plus – Generali Pojišťovna, a. s.

Rozsah asistenční služby		Generali Assistance Rozšířená Plus (zdarma)
Havárie/porucha v ČR (limit 3.000 Kč)	Příjezd asistenční služby, oprava na místě	ano (max. 60 minut)
	Úschova vozidla	ano (do 3 dnů)
	Náhradní vozidlo	ano (až na 5 dnů)
	Odtah vozidla (včetně manipulace s vozidlem)	ano
Havárie/porucha v zahraničí (limit 4.000 Kč)	Příjezd asistenční služby, oprava na místě	ano (max. 60 minut)
	Úschova vozidla	ano (do 3 dnů)
	Náhradní vozidlo	ano (až na 5 dnů)
	Odtah vozidla (včetně manipulace s vozidlem)	ano
	Telefonické tlumočení	ano
	Předání vzkazu	ano
	Úhrada nákladů na cestu do místa bydliště	ne
	Ubytování	ne

Pozn.: Odtah vozidla (včetně manipulace s vozidlem) v ČR a zahraničí je zajištěn po dohodě s oprávněnou osobou v případě, že osoba nevyužije žádnou z předchozích možností asistenční služby, vždy však maximálně do výše limitu plnění asistenční služby.

Náklady na náhradní vozidlo se nezapočítávají do limitů pojistného plnění.

Zdroj: Vlastní zpracování [27].

5 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ

Tato kapitola obsahuje shrnutí získaných výsledků z kapitoly 4, která se zabývala vyhodnocením dotazníku pro anketní šetření a následnou modelací uzavření vybraného druhu pojištění u konkrétních pojišťoven s komparací variant daného druhu pojištění.

Na základě dotazníku pro anketní šetření bylo dosaženo těchto závěrů.

Dotazník byl předán 150 respondentům, 115 respondentů se zúčastnilo průzkumu, ale 2 dotazníky byly vyplněny špatně, proto byly vyloučeny z vyhodnocení. Výsledkem tedy bylo, že v rámci vyhodnocení bylo pracováno s celkem 113 dotazníky.

Mezi respondenty převládaly ženy, nejpočetněji byla zastoupena věková kategorie 26 – 35 let a nejvíce respondentů bylo zaměstnáno, naopak nejméně bylo nezaměstnaných. Mimo tyto identifikující otázky bylo odpovídáno také na otázky zaměřené na oblast pojištění.

Stěžejní otázkou byla ta, která se ptala na to, zda jsou respondenti pojištěni (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění) či ne. V případě, že respondenti pojištěni byli, odpovídali i na následující otázky. Dále odpovídalo 92 respondentů. Mezi těmito respondenty převládali ti, kteří byli nejčastěji pojištěni u České pojišťovny, a. s., dále u Generali Pojišťovny, a. s. a Pojišťovny České spořitelny, a. s. Nejčastěji respondenti měli uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, a to 59 odpovídajících z celkového počtu 92 respondentů. O tomto druhu pojištění byly poskytnuty také teoretické informace. Výše zmíněné informace byly stěžejní pro další kapitoly práce, v nichž bylo komparováno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla právě u České pojišťovny, a. s., Generali Pojišťovny, a. s. a Pojišťovny České spořitelny, a. s. Velmi často se vyskytla situace, že respondenti byli pojištěni u více než jedné pojišťovny a měli uzavřeno více druhů pojištění. Poslední otázka se týkala toho, zda respondenti uvažují o zřízení dalšího druhu pojištění, kdy 69 respondentů nezvažovalo uzavřít další druh pojištění.

Z kapitol zabývajících se pojištěním odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, tzv. povinným ručením, bylo dosaženo těchto závěrů.

Povinné ručení je poskytováno Českou pojišťovnou, a. s. a Generali Pojišťovnou, a. s. Pojišťovna České spořitelny, a. s. tento produkt nenabízí, je specialistou na životní

pojištění. Česká pojišťovna, a. s. nabízí povinné ručení v 6 variantách, tj. Start, Standard, Exclusive, Exclusive Plus, Exclusive Max a Premium. Generali Pojišťovna, a. s. nabízí povinné ručení ve 3 variantách, tj. Základ, Komplet, Exkluziv, kdy vždy rozlišuje dovětek Venkov nebo Město.

U výše zmiňovaných pojišťoven, které povinné ručení nabízejí, byly vymodelovány situace, kdy si povinné ručení sjednala zaměstnaná žena ve věku 30 let, žijící v Táboře, tj. v obci nad 30 tis. obyvatel a vlastnila osobní automobil značky Škoda Favorit 135 LS. Vždy byly vybrány ty varianty povinného ručení, které měly shodné limity krytí za škody na majetku a na zdraví, byly uvedeny podmínky povinného ručení, možnosti připojištění a slev a také náplň odpovídajících asistenčních služeb. Pro úplnou komparaci byla uvedena výše ročního pojistného bez bonusu, slev a s bonusem, slevami.

Nejprve byla provedena komparace variant povinného ručení, kdy limity krytí byly ve výši 35 mil. Kč za škody na majetku a na zdraví. Tuto podmínku splnila varianta Start u České pojišťovny, a. s. a varianta Základ–Město u Generali Pojišťovny, a. s.

První rozdíl byl v oblasti právní ochrany, kdy Česká pojišťovna, a. s. nabízí zdarma právní ochranu do výše 10 tis. Kč. Generali Pojišťovna, a. s. právní ochranu zdarma nenabízí, ale lze ji zřídit v rámci připojištění.

Pro obě pojišťovny platilo, že jejich povinné ručení není platné ve všech zemích, záleží tedy na klientovi, které země jsou pro něj zanedbatelné z pohledu neplatnosti povinného ručení.

Významné rozdíly byly shledány v rámci možnosti připojištění. V tomto ohledu je varianta Start u České pojišťovny, a. s. oproti variantě Základ–Město u Generali Pojišťovny, a. s. značně omezená. U varianty Start lze připojistit pouze úrazové připojištění přepravovaných osob, úrazové pojištění řidiče a vyšší úroveň asistenční služby. Úrazové připojištění přepravovaných osob je u varianty Start významně dražší než u varianty Základ–Město, naopak úrazové pojištění řidiče je u varianty Start o 52 Kč levnější než u varianty Základ–Město. Vyšší úrovní asistenční služby u varianty Start se rozumí asistenční služba POHODA Klasik, kterou lze připojistit k variantně Start za 300 Kč za rok nebo asistenční služba POHODA SOS, kterou lze připojistit k jakékoli variantě povinného ručení u České pojišťovny, a. s., a to za 1.500 Kč za rok. U varianty Základ–Město lze připojistit všechna skla, úrazové připojištění přepravovaných osob, úrazové pojištění řidiče, zavazadla, pojištění právní ochrany, půjčovné náhradního vozidla

a vyšší úroveň asistenční služby, tj. asistenční služba Generali Top Assistance za 500 Kč za rok. Bližší informace o cenách připojištění jsou uvedeny v Tabulce 3.

Další výrazné rozdíly byly shledány v rámci možnosti využití slev. V tomto ohledu je varianta Start u České pojišťovny, a. s. oproti variantě Základ–Město u Generali Pojišťovny, a. s. značně omezená. U varianty Start lze využít jen základního okruhu slev, a to standardního bonusu 5 % za řízení bez nehody, tzv. Extrabonusu a slevy 5 % v případě, že klient převáží dítě do 12 let věku. Oproti tomu varianta Základ–Město nabízí daleko širší okruh slev, které lze využít, jedná se např. o slevu 5 % za každý rok bez nehody, tzv. Multibonus, slevu 20 % pro držitele průkazu ZTP, slevu 10 % za roční placení pojistného a mnohé další. Záleží tedy na klientovi, které slevy jsou pro něj důležité a na základě kterých se bude rozhodovat, zda uzavřít variantu Start nebo Základ–Město.

U obou pojišťoven lze dosáhnout maximálního bonusu u pojistného ve výši 55 %, u maximálního malusu se pojišťovny značně liší, a to o 50 %, kdy Česká pojišťovna, a. s. má maximální malus nižší, a to 100 %, což je pro klienty s vysokou nehodovostí dost podstatné.

V rámci možnosti placení pojistného je vstřícnější Česká pojišťovna, a. s., která umožňuje také měsíční placení.

V rámci asistenčních služeb je u varianty Start dostupná služba POHODA Klasik, ale za příplatek 300 Kč za rok, protože u varianty Start žádná asistenční služba není poskytována zdarma. U varianty Základ–Město lze naopak využít zdarma službu Generali Assistance Základní. Asistenční služba POHODA Klasik je poskytována v případě havárie, poruchy i odcizení v ČR i zahraničí. Asistenční služba Generali Assistance Základní je poskytována v případě havárie a poruchy v ČR i zahraničí s limitem 2.000 Kč v ČR a 3.000 Kč v zahraničí. V případě poruchy však platí podmínka, že osobní automobil nesmí být starší 11 let od roku výroby v den, kdy je uzavírána pojistná smlouva. V rámci služby Generali Assistance Základní nejsou obsaženy služby v případě odcizení. Záleží tedy na klientovi, zda je pro něj podstatná možnost využití asistenční služby v ČR nebo v zahraničí a v jakém rozsahu, a zda požaduje i služby v případě odcizení vozidla. Bližší informace o náplni asistenčních služeb jsou uvedeny v kapitole 4.5.

Bezpochyby je pro klienty rozhodující cena pojistného. V případě, že bylo roční pojistné spočítáno bez bonusu a slev, dražší o 1.076 Kč bylo v Generali Pojišťovně, a. s. V případě, že bylo roční pojistné spočítáno s maximálním bonusem, tzn. 55 % a slevami,

v tomto případě jen se slevou 10 % u varianty Základ–Město za roční placení pojistného, je Generali Pojišťovna, a. s. o 78 Kč levnější. Do výše ročního pojistného nebyly započítány žádné příplatky za připojištění a další slevy. V případě, že by se klient rozhodl mezi variantou Start u České pojišťovny, a. s. a variantou Základ–Město u Generali Pojišťovny, a. s., je bezpochyby výhodnější varianta Základ–Město, za předpokladu, že klient může využít nějakého bonusu za řízení bez nehody, případně jiných slev a i v oblasti asistenčních služeb je výhodnější využít zdarma asistenční službu Generali Assistance Základní než asistenční službu POHODA Klasik za příplatek 300 Kč ročně.

Dále byla provedena komparace variant povinného ručení, kdy limity krytí byly ve výši 100 mil. Kč za škody na majetku a na zdraví. Tuto podmínku splnila varianta Exclusive u České pojišťovny, a. s. a varianta Exkluziv–Město u Generali Pojišťovny, a. s.

První rozdíl byl v oblasti právní ochrany, kdy Česká pojišťovna, a. s. nabízí zdarma právní ochranu do výše 20 tis. Kč. Generali Pojišťovna, a. s. právní ochranu zdarma nenabízí, ale lze ji zřídit v rámci připojištění.

Pro obě pojišťovny platilo, že jejich povinné ručení není platné ve všech zemích, záleží tedy na klientovi, které země jsou pro něj zanedbatelné z pohledu neplatnosti povinného ručení.

Významné cenové rozdíly byly shledány v rámci možností připojištění. Ve variantě Exclusive u České pojišťovny, a. s. i ve variantě Exkluziv–Město u Generali Pojišťovny, a. s. lze připojistit všechna skla, úrazové připojištění přepravovaných osob, úrazové pojištění řidiče, zavazadla, půjčované náhradního vozidla a vyšší úroveň asistenční služby. Pojištění právní ochrany je zdarma, na rozdíl od varianty Exkluziv–Město, součástí varianty Exclusive. Součástí nabídky připojištění u varianty Exclusive je také možnost připojištění střetu se zvířem, odcizení vozidla a živelné události. U varianty Exkluziv–Město je součástí nabídky pojištění střetu se zvířetem, a to zdarma. U možností připojištění záleží na klientovi, o které připojištění má zájem a zda je ochoten zaplatit cenu, kterou jednotlivé varianty nabízí. Vyšší úroveň asistenční služby se rozumí u varianty Exclusive asistenční služba POHODA SOS za příplatek 1.500 Kč ročně a u varianty Exkluziv–Město asistenční služba Generali Top Assistance za příplatek 500 Kč ročně. Bližší informace o cenách připojištění jsou uvedeny v Tabulce 6.

V oblasti možností využití slev již nejsou tak významné rozdíly jako tomu bylo u varianty Start a Základ–Město. Varianta Exclusive České pojišťovny, a. s. nabízí již

podstatně větší okruh slev oproti variantě Start. Varianta Exkluziv–Město nabízí totožné slevy jako varianta Základ–Město.

U obou pojišťoven lze dosáhnout maximálního bonusu u pojistného ve výši 55 %, u maximálního malusu se pojišťovny značně liší, a to o 50 %, kdy Česká pojišťovna, a. s. má maximální malus nižší, a to 100 %, což je pro klienty s vysokou nehodovostí dost podstatné.

V rámci možnosti placení pojistného je vstřícnější Česká pojišťovna, a. s., která umožňuje také měsíční placení.

V rámci asistenčních služeb je u varianty Exclusive zdarma dostupná služba POHODA Special. U varianty Exkluziv–Město lze využít zdarma službu Generali Assistance Rozšířená Plus. Asistenční služba POHODA Special je poskytována v případě havárie, poruchy i odcizení v ČR i zahraničí. Asistenční služba Generali Assistance Rozšířená Plus je poskytována v případě havárie a poruchy v ČR i zahraničí s limitem 3.000 Kč v ČR a 4.000 Kč v zahraničí. V případě poruchy však platí podmínka, že osobní automobil nesmí být starší 11 let od roku výroby v den, kdy je uzavírána pojistná smlouva. V rámci služby Generali Assistance Rozšířená Plus nejsou obsaženy služby v případě odcizení. Záleží tedy na klientovi, zda je pro něj podstatná možnost využití asistenční služby v ČR nebo v zahraničí a v jakém rozsahu, a zda požaduje i služby v případě odcizení vozidla. Bližší informace o náplni asistenčních služeb jsou uvedeny v kapitole 4.6.

Bezpochyby je pro klienty rozhodující cena pojistného. V případě, že bylo roční pojistné spočítáno bez bonusu a slev, dražší o 2.042 Kč bylo v Generali Pojišťovně, a. s., což není zanedbatelný rozdíl. V případě, že bylo roční pojistné spočítáno s maximálním bonusem, tzn. 55 % a slevami, v tomto případě se slevou 10 % u varianty Exkluziv–Město za roční placení pojistného a slevou 10 % K9B u varianty Exclusive, je Generali Pojišťovna, a. s. o 715 Kč dražší. Do výše ročního pojistného nebyly započteny žádné příplatky za připojištění a další slevy. V případě, že by se klient rozhodoval mezi variantou Exclusive u České pojišťovny, a. s. a variantou Exkluziv–Město u Generali Pojišťovny, a. s., je dle názoru autorky výhodnější varianta Exclusive u České pojišťovny, a. s., za předpokladu, že klient může využít nějakého bonusu za řízení bez nehody, případně jiných slev. Bezpochyby musí klient vzít v úvahu možnosti požadovaných připojištění, náplň

asistenčních služeb a dalších podmínek, které ho mohou ve výsledku přesvědčit o tom, že je pro něj výhodnější varianta Exkluziv–Město u Generali Pojišťovny, a. s.

6 ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo charakterizovat pojištění jako celek (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění) spolu s vybranou pojišťovnou a vybraným druhem pojištění a u tohoto druhu pojištění provést komparaci variant nabízených konkrétními pojišťovnami.

Přehled řešené problematiky se zabýval charakteristikou pojištění a jeho vývojem, pojistným trhem a subjekty, které se na něm vyskytují, a také faktory, které tento trh ovlivňují. Dále byly uvedeny informace o finančním dohledu v pojišťovnictví, druzích pojištění, druzích pojišťoven a jejich činnostech. Nedílnou součástí byly informace o pojistné smlouvě, účastnících pojištění a jejich právech a povinnostech. Poslední řádky byly věnovány základním pojmům v oblasti pojištění. Ve vlastní práci byl využit dotazník pro anketní šetření, který se stal podkladem pro výběr druhu pojištění, o kterém byly uvedeny obecné informace, a zároveň u tohoto druhu pojištění byla také provedena komparace u konkrétních pojišťoven. Dále byly uvedeny informace o pojišťovně, která se umístila na první pozici v dotazníku pro anketní šetření.

Na základě dotazníku pro anketní šetření bylo dosaženo těchto výsledků.

Dotazník byl předán 150 respondentům, 115 respondentů se zúčastnilo průzkumu, ale 2 dotazníky byly vyplněny špatně, proto byly vyloučeny z vyhodnocení. Výsledkem tedy bylo, že v rámci vyhodnocení bylo pracováno s celkem 113 dotazníky.

Mezi respondenty převládaly ženy, nejpočetněji byla zastoupena věková kategorie 26 – 35 let a nejvíce respondentů bylo zaměstnáno. Mimo tyto identifikující otázky bylo odpovídáno také na otázky zaměřené na oblast pojištění. Následovala otázka ptající se, zda jsou respondenti pojištěni (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění) či ne. V dalších otázkách pak pokračovali ti, kteří pojištěni byli. Stěžejní byly 2 otázky, které se ptaly na to, jaký druh pojištění mají respondenti uzavřený a u jaké pojišťovny. Výsledkem bylo, že nejčastějším druhem pojištění bylo pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a respondenti byli nejčastěji pojištěni u České pojišťovny, a. s., dále u Generali Pojišťovny, a. s. a Pojišťovny České spořitelny, a. s. Velmi často se vyskytla situace, že respondenti byli pojištěni u více než jedné pojišťovny a měli uzavřeno více druhů pojištění. Poslední otázka se týkala toho, zda respondenti zvažují uzavřít další druh pojištění.

Ve vlastní práci, která vycházela z výsledků dotazníku pro anketní šetření, byla provedena komparace pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, tzv. povinného ručení, u České pojišťovny, a. s. a Generali Pojišťovny, a. s. Pojišťovna České spořitelny, a. s. toto pojištění nenabízí, proto to může být pro její stávající klienty nevýhodou, v případě, že by chtěli mít všechna potřebná pojištění uzavřena právě u této pojišťovny.

V modelových situacích sjednání povinného ručení si toto pojištění uzavřela žena ve věku 30 let, žijící v Táboře (obec nad 30 tis. obyvatel) a vlastníci osobní automobil Škoda Favorit 135 LS. Pro každou z výše uvedených pojišťoven byly podstatné různé informace o vozidle a potenciální klientce.

Následně byla provedena komparace povinného ručení u České pojišťovny, a. s. ve variantě Start a u Generali Pojišťovny, a. s. ve variantě Základ–Město, kdy obě tyto varianty měly shodné limity krytí ve výši 35 mil. Kč za škody na majetku a na zdraví. Byly uvedeny informace z oblasti právní ochrany, územní platnosti, možností připojištění, využití slev na pojistné, rozsahu poskytované asistenční služby a výše ročního pojistného. Mezi variantami byly shledány rozdíly ve všech sledovaných oblastech, nejvýraznější však byly v možnostech připojištění, využití slev na pojistné a u poskytované asistenční služby. Nezanedbatelné rozdíly byly i ve výši ročního pojistného. V případě, že nebyly brány v úvahu bonusy a využití slevy, byla Generali Pojišťovna, a. s. o 1.076 Kč dražší. V případě, že byly brány v úvahu bonusy a využití slevy, byla Generali Pojišťovna, a. s. o 78 Kč levnější. Do výše ročního pojistného nebyly započteny žádné příplatky za připojištění a další slevy. Dle zjištěných informací lze usoudit, že v případě, že klient může uplatnit bonus za řízení bez nehody a některé slevy, je výhodnější varianta Základ–Město u Generali Pojišťovny, a. s.

Dále byla provedena komparace povinného ručení u České pojišťovny, a. s. ve variantě Exclusive a u Generali Pojišťovny, a. s. ve variantě Exkluziv–Město, kdy obě tyto varianty měly shodné limity krytí ve výši 100 mil. Kč za škody na majetku a na zdraví. Stejně jako u předchozích variant Start a Základ–Město byly komparovány informace z výše uvedených oblastí. Mezi variantami byly shledány rozdíly ve všech sledovaných oblastech, nejvýraznější však byly v možnostech připojištění, využití slev na pojistné a u poskytované asistenční služby. Nezanedbatelné rozdíly byly i ve výši ročního pojistného. V případě, že nebyly brány v úvahu bonusy a využití slevy, byla Generali

Pojišťovna, a. s. o 2.042 Kč dražší. V případě, že byly brány v úvahu bonusy a využití slevy, byla Generali Pojišťovna, a. s. o 715 Kč dražší. Do výše ročního pojistného nebyly započteny žádné příplatky za připojištění a další slevy. Dle zjištěných informací lze usoudit, že je výhodnější varianta Exclusive u České pojišťovny, a. s., za předpokladu, že klient může využít bonusu za řízení bez nehody, případně jiných slev. Bezpochyby klient musí vzít v úvahu možnosti požadovaných připojištění, náplň asistenčních služeb a dalších podmínek, které ho mohou ve výsledku přesvědčit o tom, že je pro něj výhodnější varianta Exkluziv–Město u Generali Pojišťovny, a. s.

Podrobnější výsledky této komparace jsou uvedeny v kapitole 4.5 a 4.6.

Bezpochyby pro mě jako pro osobu, která v pojišťovnictví nepracuje, jsou získané informace cenným přínosem.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- 1 DAŇHEL, Jaroslav. *Pojistná teorie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2.
- 2 DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.
- 3 HORA, Jan a kol. *Průručka pro zprostředkovatele pojištění*. Praha: Linde, 2011. 239 s. ISBN 978-80-7201-838-3.
- 4 HRADEC, Milan a kol. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o. p. s., 2008. 215 s. ISBN 80-86754-48-0.
- 5 KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Základy pojišťovacího práva*. 1. vyd. Praha: Orac, s. r. o., 2001. 301 s. ISBN 80-86199-27-4.
- 6 MAJTÁNOVÁ, Anna a kol. *Pojišťovnictví – teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.
- 7 TYAGI, Madhu et al. *Insurance law and practise*. 1. edition. New Delhi: Atlantic Publishers & Distributors (P) LTD, 2007. 399 p. ISBN 81-269-0786-X.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- 8 *Asociace českých pojišťovacích makléřů* [online]. [cit. 2013-01-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.acpm.cz/index.php?action=section&id=9>>.
- 9 *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2013-01-24]. Dostupné na WWW: <<http://www.cap.cz/Item.aspx?item=Povinné+ručení&typ=HTML>>.
- 10 *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2013-01-26]. Dostupné na WWW: <http://www.cap.cz/List.aspx?item=KONTAKTY_CLENOVE_CAP&view=pro+web+%C4%8Dlensk%C3%A9+poji%C5%A1%C5%A5ovny>.
- 11 *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2013-01-26]. Dostupné na WWW: <http://www.cap.cz/List.aspx?item=KONTAKTY_CLENOVE_CAP&view=%C4%8Clenov%C3%A9+%C4%8CAP+se+zvl%C3%A1tn%C3%ADm+statutem>.
- 12 *Česká asociace pojišťoven* [online]. [cit. 2013-01-26]. Dostupné na WWW: <http://www.cap.cz/List.aspx?item=KONTAKTY_CLENOVE_CAP&view=Pridruzen+i_clenove>.

- 13 *Česká kancelář pojistitelů* [online]. [cit. 2013-01-26]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ckp.cz/home.php>>.
- 14 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/profil>>.
- 15 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/historie-a-vyvoj-cp>>.
- 16 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/aktivity#podpora-kultury>>.
- 17 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/p?povinne-ruceni#varianty>>.
- 18 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/p?p?havarijni-pojisteni>>.
- 19 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/obcane/p?cestovani>>.
- 20 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/obcane>>.
- 21 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/p?urazove-pojisteni>>.
- 22 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/obcane/p?majetek>>.
- 23 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/p?p?pojisteni-mazlicek>>.
- 24 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-29]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/p?p?pojisteni-odpovednosti-za-skodu-obcana>>.
- 25 *Česká pojišťovna* [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ceskapojistovna.cz/p?p?povinne-ruceni>>.
- 26 *Generali* [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné na WWW:
<<http://www.generali.cz/clanky/povinne-ruceni>>.

- 27 *Generali* [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné na WWW:
<http://www.generali.cz/soubory/82SEAV/99.60.00.35%2011-12%20v05_3%20korektura%20AREA_OK.pdf>.
- 28 *Měšec* [online]. [cit. 2013-01-24]. Dostupné na WWW:
<<http://www.mesec.cz/pojisteni/pojisteni-aut/povinne-ruceni/pruvodce>>.
- 29 *Srovnávač* [online]. [cit. 2013-01-30]. Dostupné na WWW:
<<http://www.srovnovac.cz/povinne-ruceni/generali>>.

DALŠÍ ZDROJE

- 30 ČAPKOVÁ, Marie: Ústní sdělení. Generali Pojišťovna, a. s. v Táboře. 24. ledna 2013.
- 31 DOBIÁŠOVÁ, Jaroslava: Ústní sdělení. Česká pojišťovna, a. s. v Táboře. 21. ledna 2013.

8 PŘÍLOHY

Příloha 1	Přehled tabulek a grafů	89
Příloha 2	Přehled použitých zkratk.....	91
Příloha 3	Seznam členů České asociace pojišťoven (ČAP)	92
Příloha 4	Seznam členů České kanceláře pojistitelů (ČKP).....	95
Příloha 5	Seznam členů Asociace českých pojišťovacích makléřů (AČPM).....	96
Příloha 6	Dotazník pro anketní šetření	98
Příloha 7	Tabulky k dotazníku pro anketní šetření.....	100

Příloha 1 Přehled tabulek a grafů

Tabulka 1	Přehled nabídky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla - Česká pojišťovna, a. s.	65
Tabulka 2	Přehled nabídky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla - Generali Pojišťovna, a. s.	66
Tabulka 3	Podmínky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u varianty Start a Základ–Město	67
Tabulka 4	Asistenční služba POHODA Klasik – Česká pojišťovna, a. s.	69
Tabulka 5	Asistenční služba Generali Assistance Základní – Generali Pojišťovna, a. s.	70
Tabulka 6	Podmínky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla u varianty Exclusive a Exkluziv–Město	71
Tabulka 7	Asistenční služba POHODA Special – Česká pojišťovna, a. s.	74
Tabulka 8	Asistenční služba Generali Assistance Rozšířená Plus – Generali Pojišťovna, a. s.	75
Tabulka 9	Pohlaví.....	100
Tabulka 10	Věk.....	100
Tabulka 11	Zaměstnání.....	100
Tabulka 12	Jste pojištěn/a (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění)?.....	100
Tabulka 13	U jaké pojišťovny jste pojištěn/a?.....	101
Tabulka 14	Počet pojišťoven u jednotlivých respondentů.....	101
Tabulka 15	Jaký druh pojištění máte?.....	101
Tabulka 16	Počet druhů pojištění u jednotlivých respondentů	102
Tabulka 17	Uvažujete o zřízení dalšího druhu pojištění?	102
Graf 1	Pohlaví.....	44
Graf 2	Věk.....	45
Graf 3	Zaměstnání.....	46
Graf 4	Jste pojištěn/a (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění)?	47
Graf 5	U jaké pojišťovny jste pojištěn/a?	48
Graf 6	Počet pojišťoven u jednotlivých respondentů.....	49
Graf 7	Jaký druh pojištění máte?	50
Graf 8	Počet druhů pojištění u jednotlivých respondentů.....	51

Graf 9	Uvažujete o zřízení dalšího druhu pojištění?	52
--------	--	----

Příloha 2 Přehled použitých zkratk

AČPM	Asociace českých pojišťovacích makléřů
ČAP	Česká asociace pojišťoven
ČNB	Česká národní banka
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
ČKSLPU	Česká komora samostatných likvidátorů pojistných událostí
ČR	Česká republika
VPP	všeobecné pojistné podmínky

Příloha 3 Seznam členů České asociace pojišťoven (ČAP)

- řádní členové ČAP– mohou být pojišťovny podnikající na území ČR v souladu se zákonem o pojišťovnictví;

AEGON Pojišťovna, a.s.

Allianz pojišťovna, a.s.

AXA pojišťovna, a.s.

AXA životní pojišťovna, a.s.

Basler Lebensversicherungs - AG
pobočka pro Českou republiku

BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a.s.

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.,
Vienna Insurance Group

Česká pojišťovna, a.s.

Česká pojišťovna ZDRAVÍ, a.s.

ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu
ČSOB

D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s.

ERGO pojišťovna, a.s.

ERV pojišťovna, a.s.

Generali Pojišťovna, a.s.

Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.

**HDI Versicherung AG,
organizační složka**

**ING Životní pojišťovna N.V.,
pobočka pro Českou republiku**

Komerční pojišťovna, a.s.

**Kooperativa pojišťovna, a.s.,
Vienna Insurance Group**

MAXIMA pojišťovna, a.s.

MetLife pojišťovna a.s.

**Pojišťovna České spořitelny, a.s.,
Vienna Insurance Group**

Pojišťovna VZP, a.s.

Slavia pojišťovna, a.s.

Triglav pojišťovna, a.s.

UNIQA pojišťovna, a.s.

wüstenrot

Wüstenrot pojišťovna, a.s.

wüstenrot

Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování [10].

- členové ČAP se zvláštním statutem – mohou být specializovaná sdružení pojišťovacích odborníků a dále právnické osoby, jiné než pojišťovny, které působí v komerčním pojišťovnictví a jsou zřízené podle zvláštních zákonů;

AIDA česká sekce Mezinárodního sdružení pro pojistné právo

Česká kancelář pojistitelů

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování [11].

- přidružení členové ČAP– mohou být pojišťovny, které požádaly o členství, do doby jejich přijetí za řádného člena ČAP shromážděním. V současné době není v ČAP žádný přidružený člen [12].

Příloha 4 Seznam členů České kanceláře pojistitelů (ČKP)

➤ současní členové (pojistitelé) ČKP:

- o Allianz pojišťovna, a. s.;
- o AXA pojišťovna, a. s.;
- o Česká podnikatelská pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group;
- o Česká pojišťovna, a. s.;
- o ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB;
- o DIRECT Pojišťovna, a. s.;
- o Generali Pojišťovna, a. s.;
- o Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.;
- o CHARTIS EUROPE, S. A.;
- o Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group;
- o Slavia pojišťovna, a. s.;
- o Triglav pojišťovna, a. s.;
- o UNIQA pojišťovna, a. s.;
- o Wüstenrot pojišťovna, a.s. [13];

➤ bývalí členové ČKP:

- o Dolnorakouská pojišťovna (Niederösterreichische Versieherung AG, organizační složka);
- o IPB Pojišťovna, a. s.;
- o Komerční pojišťovna, a. s.;
- o Pojišťovna České spořitelny, a. s., Vienna Insurance Group;
- o Union pojišťovna, a. s.;
- o Wüstenrot pojišťovna, a. s. (SK);
- o Zürich pojišťovna, a. s. [13].

Příloha 5 Seznam členů Asociace českých pojišťovacích makléřů (AČPM)

➤ řádní členové AČPM

- ACTUS Praha s.r.o.;
- AR CREDIT s.r.o.;
- ASPEKTUM s.r.o.;
- AZ ASPECT s.r.o.;
- A - Z Risk Service s.r.o.;
- Broker Team a.s.;
- BUCKLEY ASSOCIATES a.s.;
- C.E.B., a.s.;
- CIC PLUS a.s.;
- CLARO s.r.o.;
- CONVERSE s.r.o.;
- CZECH INSURANCE AGENCY s.r.o.;
- Čásenský & Hlavatý s.r.o.;
- ČSOB Leasing poj.makléř s.r.o.;
- DAKARA spol. s r.o.;
- D.K.A. spol. s r.o.;
- EUROLA s.r.o.;
- EUVIN s.r.o.;
- EXPERTING spol. s r. o.;
- EZ INVEST s.r.o.;
- FIXUM a. s.;
- GrECo JLT Czech Republic s.r.o.;
- HONORIS FINANCE a. s.;
- IBS-Group s.e.;
- IKEP s.r.o.;
- IMG a.s.;
- INIS International Insurance Service s.r.o.;
- INSIA - ADORES s.r.o.;
- INSIA a.s.;
- International Insurance Brokers s.r.o.;
- INTERWAY INSURANCE BROKERS s.r.o.;
- INVERMA CZ s.r.o.;
- I.P. trust, a.s.;
- ITEAD a.s.;
- JB Group s.r.o.;
- K+K Broker spol.s r.o.;
- Lautier & Partners s.r.o.;
- MACONT s.r.o.;
- MAI INSURANCE BROKERS s.r.o.;
- Makléřská pojišťovací společnost PBT, s.r.o.,- MAPOR spol. s r.o.;
- člen sítě RENOMIA NETWORK;
- MEDITO CZ a.s.;
- MF Turnov s.r.o.;
- MONDE FINANCE s.r.o.;
- MPS - makléřská pojišťovací společnost s.r.o.;
- Němec & partners a.s.;
- NPS Group s.r.o.;

- OK GROUP a.s.;
- PAB - pojišťovací agentura Beata s.r.o.;
- PETRISK INTERNATIONAL
makléřská pojišťovací společnost a.s.;
- Pojišťovací makléřství BOHEMIA a.s.;
- Pojišťovací servis M+M s.r.o.;
- PRVNÍ MORAVSKÁ SPOLEČNOST
spol. s r.o.;
- RESPECT a.s.;
- RESPECT OSTRAVA s.r.o.;
- SATUM CZECH s.r.o.;
- SMS finanční poradenství, a.s.;
- SPOLEČNOST MV s.r.o.;
- STEINER & MAKOVEC s.r.o.;
- TRINCO s.r.o.;
- Ústecká makléřská společnost s.r.o.;
- VPV Bohemia s.r.o.;
- WI-ASS ČR s.r.o. [24].
- OPTIMUS BROKERS s.r.o.;
- PANTHER´s - makléřská pojišťovací
společnost s.r.o.;
- Petřík Brokers, a.s.;
- Pojišťovací makléřství INPOL a.s.;
- Profi BONUS spol. s r.o.;
- RENOMIA, a. s.;
- RESPECT BRNO, s.r.o.;
- REZULT PLUS s.r.o.;
- Seintillo s.r.o.;
- SOKRAT s.r.o.;
- S SERVIS, s.r.o.;
- SURVEY CZ s.r.o.;
- UniCredit pojišťovací makléřská spol.
s r.o.;
- VIKTORIA PARDUBICE a.s.;
- YSAT PLZEŇ spol. s r.o.;

➤ přidružení členové AČPM

- Drábek Miroslav - CREDIT PLUS;
- Krist Zdeněk Mgr.;
- Strouhal Pavel, SP makléřská společnost [8].

Příloha 6 Dotazník pro anketní šetření

Dotazník

Vážení účastníci průzkumu,

jmenuji se Bc. Pavlína Heroutová a chtěla bych Vás požádat o vyplnění tohoto anonymního dotazníku, který se zabývá pojištěním. Zaškrtnutí všech otázek Vám zabere maximálně 10 minut. Údaje z dotazníku budou zpracovány pouze pro potřeby mé diplomové práce s názvem „Pojištění a jeho druhy v ČR“.

1) Pohlaví

☐ muž

☐ žena

2) Věk

☐ do 25 let

☐ 26 – 35

☐ 36 – 45

☐ 46 – 55

☐ 56 a více

3) Zaměstnání

(lze zaškrtnout více odpovědí)

☐ student

☐ zaměstnanec

☐ podnikatel

☐ nezaměstnaný

☐ mateřská/rodičovská dovolená

☐ důchodce

4) Jste pojištěn/a (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění)?

☐ ano

☐ ne

Pokud jste ve 4. otázce uvedl/a „ano“, pokračujte prosím v dalším vyplňování dotazníku. Pokud jste uvedl/a „ne“, tímto pro Vás vyplňování dotazníku končí. Děkuji Vám za čas strávený vyplněním dotazníku.

5) U jaké pojišťovny jste pojištěn/a?

(lze zaškrtnout více odpovědí)

- ☐ Allianz pojišťovna, a. s.
- ☐ Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.
- ☐ Česká pojišťovna, a. s.
- ☐ ČSOB Pojišťovna, a. s.
- ☐ Generali Pojišťovna, a. s.
- ☐ Kooperativa, pojišťovna, a. s.
- ☐ Pojišťovna České spořitelny, a. s.
- ☐ UNIQA pojišťovna, a. s.
- ☐ jiná (uved'te prosím název)

6) Jaký druh pojištění máte?

(lze zaškrtnout více odpovědí)

- ☐ havarijní pojištění
- ☐ penzijní připojištění
- ☐ pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tzv. povinné ručení)
- ☐ pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání (tzv. pojistka na blbost)
- ☐ úrazové pojištění
- ☐ životní pojištění
- ☐ jiné (uved'te prosím název)

7) Uvažujete o zřízení dalšího druhu pojištění?

- ☐ zvažuji uzavřít další druh pojištění u stejné pojišťovny
- ☐ zvažuji uzavřít další druh pojištění u jiné pojišťovny
- ☐ nezvažuji uzavřít další druh pojištění

Děkuji Vám za čas strávený vyplněním dotazníku.

Příloha 7 Tabulky k dotazníku pro anketní šetření

Tabulka 9 Pohlaví

Pohlaví	Počet respondentů	Počet v %
Muž	51	45,13
Žena	62	54,87
Celkem	113	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 10 Věk

Věk	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Do 25 let	13	11,50
26 – 35	48	42,48
36 – 45	32	28,32
46 – 55	11	9,74
56 a více	9	7,96
Celkem	113	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 11 Zaměstnání

Zaměstnání	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Student	33	27,97
Zaměstnanec	56	47,46
Podnikatel	9	7,63
Nezaměstnaný	5	4,24
Mateřská/rodičovská dovolená	7	5,93
Důchodce	8	6,77
Celkem	113	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 12 Jste pojištěn/a (s výjimkou zdravotního a sociálního pojištění)?

Pojištění	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Ano	92	81,42
Ne	21	18,58
Celkem	113	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 13 U jaké pojišťovny jste pojištěn/a?

Název pojišťovny	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Allianz pojišťovna, a. s.	1	0,66
Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.	12	7,95
Česká pojišťovna, a. s.	48	31,80
ČSOB Pojišťovna, a. s.	5	3,31
Generali Pojišťovna, a. s.	41	27,15
Kooperativa, pojišťovna, a. s.	17	11,26
Pojišťovna České spořitelny, a. s.	24	15,89
UNIQA pojišťovna, a. s.	2	1,32
Jiná	1	0,66
Celkem	151	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 14 Počet pojišťoven u jednotlivých respondentů

Počet pojišťoven	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Jedna	50	54,34
Dvě	27	29,34
Tři	13	14,12
Více než tři	2	2,20
Celkem	92	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 15 Jaký druh pojištění máte?

Druh pojištění	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Havarijní pojištění	13	6,34
Penzijní připojištění	35	17,07
Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	59	28,78
Pojištění odpovědnosti za škodu z výkonu povolání	12	5,85
Úrazové pojištění	32	15,61
Životní pojištění	48	23,42
Jiné	6	2,93
Celkem	205	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 16 Počet druhů pojištění u jednotlivých respondentů

Počet druhů pojištění	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Jedno	20	21,74
Dvě	39	42,39
Tři	25	27,17
Více než tři	8	8,70
Celkem	92	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.

Tabulka 17 Uvažujete o zřízení dalšího druhu pojištění?

Další zřízení pojištění	Počet respondentů	Počet respondentů v %
Zvažuji uzavřít další druh pojištění u stejné pojišťovny	18	19,57
Zvažuji uzavřít další druh pojištění u jiné pojišťovny	5	5,43
Nezvažuji uzavřít další druh pojištění	69	75,00
Celkem	92	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování.